

**ПРОГРАМ РАДА
ЦЕНТРА ЗА ПРОМОЦИЈУ НАУКЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Број: 18/21
22.01.2021. године

О Центру за промоцију науке

Центар за промоцију науке је јавна институција, коју је 2010. основало Министарство науке Србије са задатком да промовише науку и технологију. Центар, у складу са својим мандатом, програме и активности спроводи радећи са истраживачким и образовним институцијама у Србији и широм света, а блиско сарађује и са републичким министарствима, медијима и приватним сектором.

Унутрашња организација и систематизација радних места у Центру регулисана су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Центру за промоцију науке број 1146/17 од 21.08.2017. године (у даљем тексту: Правилник о систематизацији). Министарство просвете, науке и технолошки развоје је дописом број 110-00-00201/2017-16 од 11.09.2017. године дало сагласност на текст Правилника о систематизацији који је ступио на снагу 13.10.2017. године.

Правилником о систематизацији су уређена следећа питања: унутрашње јединице, њихов делокруг и међусобни односи; руковођење; овлашћења и одговорности руководиоца унутрашњих јединица; начин сарадње; број, назив и опис послова радних места; потребан број запослених за свако радно место, врста и степен стручне спреме и други услови за запослење на сваком радном месту у Центру.

У Центру су образоване следеће унутрашње организационе јединице:

1. Сектор за програмске активности,
2. Сектор за издаваштво и медијску продукцију,
3. Сектор за међународну сарадњу,
4. Сектор за сарадњу са научноистраживачким организацијама и
5. Сектор за правне, финансијске и опште послове.

1. Сектор за програмске активности

Сектор за програмске активности по Правилнику о унутрашњој организацији обавља послове који се односе на:

- Припрему предлога програма промоције науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа,
- Припрему предлога активности (манифестација, изложби, предавања, радионица, мобилних садржаја, сајмова, фестивала, промоција и сл.) које ће организовати и на којима ће учествовати Центар у циљу реализације програма промоције и популаризације науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа,
- Организацију и реализацију свих програмских активности Центра,
- Организацију и распоред активности које ће се реализовати у Научном клубу Београду,
- Анализу ефеката реализованих програмских активности,
- Обуку демонстратора у разним научним областима,
- Набавку и/или израду експоната, просторне графике и материјала за спровођење програмских активности,
- Организацију и спровођење Јавног позива за финансирање активности научних, научностручних друштава, удружења и других организација које су у функцији унапређења научноистраживачког рада, промоције и популаризације науке и технике,
- Сарадњу са Мрежом регионалних центара и центара за стручно усавршавање у циљу реализације активности научних клубова у републици Србији и
- Иницирање и реализацију програма сарадње са сродним институцијама и организацијама у вези са промоцијом и популаризацијом науке, научно-технолошких резултата и достигнућа.

Сектор за програмске активности у свом раду има три циља:

1. Образовање,
2. Сарадњу и
3. Комуникацију.

Кроз алате и систем неформалног **образовања** где се подједнако вреднују знање, критичко мишљење и различите вештине, остварује се сарадњу са установама образовног система у циљу оснаживања креативног образовања где се сусрећу теорија и пракса са акцентом на отворености, удруживању и доступности. Успостављање наведене сарадње се врши:

- Активним укључивањем у просветни систем са понудом добре праксе (пројекти Јавног позива),
- Промоцијом учења заснованог на интеракцији где је фокус на процесу а не на резултату,
- Обучавањем наставника и прилагођавањем њихових метода рада новим трендовима,
- Понудом новог неформалног начина учења који се заснива на критичком размишљању и на методи покушаја и поготка са акцентом на креативности и учењу заснованом на интересовању (научни клуб и мејекрс спејс),
- Путем Мреже научних клубова као центара научне комуникације и неформалног образовања и
- Повезивањем и укључивањем високошколских установа у рад нижег образовања.

Сарадња којој се тежи представља синтезу различитих праваца и методологија зарад добијања нових хибридних форми научне комуникације али и акција које имају за циљ заједнички рад науке и друштва у целини зарад усклађивања процеса и научних резултата са вредностима, потребама и очекивањима друштва.

Научна комуникација мора да прати промене у друштву и да им се прилагођава. Дужи низ година није довољно пуко упознавање науке и публике на забаван начин већ се јавила потреба за приказивањем и самог научног процеса, врлина и мана бављења истраживањем, али и стављање науке у другачији друштвени контекст. До овог циља долази се употребом нових форми, онлајн и офлајн алата. Научна комуникација у том смислу подразумева:

- Премошћавање јаза између науке и шире јавности,
- Приближавање значаја и утицаја науке и научних достигнућа на цивилизацију и друштво,
- укључивање грађана у дијалог о научним темама,
- Подизање нивоа научне писмености са јавном подршком различитим научним и технолошким достигнућима и
- Помоћ при разумевању специфичног научног садржаја, али и могућност да се о улози науке, њеним импликацијама и приоритетима, дискутује на један отворен, балансиран и критички начин.

Активности Сектора за програмске активности се реализују уопштено на два начина: континуирано током читаве године (целогодишње активности) и повремено у одређеним временским периодима током године (манифестације), иако постоји преплитање између поменутих категорија.

1. **Целогодишње активности** програмског сектора су активности:

- 1.1. Научног клуба Београд,
- 1.2. Мејкерс спејса,
- 1.3. Научних клубова који функционишу у сарадњи са Мрежом регионалних центара и центара за стручно усавршавање,
- 1.4. Гостовања мобилних садржаја и изложби и
- 1.5. Микрогалерије Центра за промоцију науке.

2. **Веће манифестације предвиђене планом рада за 2021. годину** су:

- 2.1. Јавни позива за финансијску подршку пројеката промоције и популаризације науке,
- 2.2. Мај месец математике,
- 2.3. *art+science (a+s+cpn)* селекција)
- 2.4. Дечји научни камп и
- 2.5. *Open SciComm* конференција.

1. Целогодишње активности сектора

1.1. Научни клуб Београд

Научни клуб Београд је место у ком се сусреће неформално и формално образовање, научна заједница, ђаци и студенти различитог узраста и професионалци из различитих научно-истраживачких поља деловања. Научни клуб функционише као отворена платформа за пријаву јавних некомерцијалних догађаја промоције науке и образовања, а паралелно има и свој месечни програм. Месечни програм научног клуба за дати месец објављује се у последњој недељи претходног месеца. Програм научног клуба укључује:

- Редовне школске радионице у 6 термина по 60 минута током три радна дана сваке седмице. Школе и предшколске установе се на ове програме пријављују путем платформе на сајту ЦПН,
- Предавања, трибине, дискусије, дебате, конференције, пројекције, семинаре, састанке, радионице и изложбе. Ови програми су на првом месту везани за велике манифестације које организује ЦПН (МЗ, а+s, Ноћ истраживача итд). Осим тога, корисници простора могу бити и научни институти, факултети, формална и неформална удружења и појединци који се баве науком и промоцијом науке,
- Школа мејкерства - програм предвиђен за децу од 9-13 година који током два месеца уз подршку научних демонстратора уче о коришћењу мејкерских алата, о материјалима, програмирању и конструкцијама, па на основу тог знања развијају своје мејкерске пројекте током редовних радионица у трајању од један до два месеца,
- Виртуелни научни клуб - веб репозиторијум садржаја који укључују интерактивне онлајн садржаје као што су радионице, квизови, виртуелне шетње и шетње помешане реалности, аудио приче и демонстрације које се надовезују на школски програм али га и продубљују па су тако намењене пре свега деци школског, предшколског узраста и свим одраслима заинтересованим за науку. Продужена рука овог репозиторијума је и ТикТок налог ЦПН на ком се објављују кратки видео клипови који објашњавају одређене научне концепте (рубрике “Да ли знаш” и “Наука је супер”), промовишу рад Научног клуба и манифестације ЦПН,
- Научни кафе је активност Научног клуба која за циљ има покретање разговора о науци у широј популацији, у неформалном контексту кафеа или студентских клубова, где се повезује поп култура, савремена достигнућа у науци, уметност и технологија. Научни кафе тако окупља научнике и научне ентузијасте да разговарају о актуелним проблемима, темама или популарним ТВ серијалима. Пре пандемије ова активност се одвијала на месечном нивоу, а динамика научних кафеа у 2021. години биће усклађена са епидемиолошким мерама.

Индикатори успешности за целогодишње активности Сектора за програмске активности су:

- Индикатор 1: Број одржаних догађаја у Научном клубу,
- Индикатор 2: Број институција, организација и удружења са којима Научни клуб сарађује,
- Индикатор 3: Разноврсност институција, организација и удружења са којима Научни клуб сарађује,
- Индикатор 4: Број посетилаца догађаја у Научном клубу (и у виртуелним и у живим програмима),
- Индикатор 5: Број медијских објава одржане активности,
- Индикатор 6: Бројност публике коју објаве на друштвеним мрежама окупљају,
- Индикатор 7: Квалитет програма Научног клуба мерен евалуативним упитником за посетиоце и реализаторе програма.

1.1.1. Школске радионице

Редовне школске радионице одржавају се у 6 термина по 60 минута током три радна дана (понедељак, среда, петак) сваке седмице. Школе и предшколске установе се на ове програме пријављују путем платформе на сајту ЦПН. Крајем актуелног месеца публикује се билтен са програмом за следећи месец и пријављују одељења у терминима који се уклапају у њихов радни распоред. Ове радионице предвиђене су тако да прате школско градиво и да га продубљују темама

актуелним у свету науке. За време великих манифестација садржај радионица је у складу са темама тих манифестација, док је у међувремену усклађен са темама међународних пројеката или ширих програма у које је ЦПН укључен. Радионице осмишљавају и спроводе научни демонстратори уз вођење сарадника програмског сектора. На крају сваке радионице посетиоци (и деца и школско особље) попуњавају евалуативни упитник.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број пријављених група деце,
- Индикатор 2: Квалитет радионица мерен кроз: перцепцију квалитета програма од стране школског особља и деце (евалуативни упитник), као и кроз перцепцију самих реализатора радионица (евалуативне фокус групе).

1.1.2. Виртуелни Научни клуб

Виртуелни научни клуб је веб репозиторијум садржаја који укључују интерактивне онлајн садржаје као што су радионице, квизови, виртуелне шетње и шетње помешане реалности, аудио приче и демонстрације. Ови садржаји се надовезују на школски програм али га и продубљују па су тако намењене пре свега деци школског, предшколског узраста али и свим одраслима заинтересованим за науку. Платформе на којима се ови садржаји налазе су: MozillaHubs, PearDeck, Quizziz, Kahoot итд. Садржај виртуелног Научног клуба креирају научни демонстратори и спољни сарадници уз стручно вођење програмског сектора. Све виртуелне активности усаглашавају се са визуелним идентитетом ЦПН и рецензиране су од стране стручњака из одговарајућих области. Продужена рука овог репозиторијума је и ТикТок налог ЦПН на ком се објављују кратки видео клипови који објашњавају одређене научне концепте (рубрике “Да ли знаш” и “Наука је супер”), промовишу рад Научног клуба и манифестације ЦПН. ТикТок налог намењен је најмлађој публици и комуницира науку кроз забавне и интерактивне формате.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број посета виртуелним садржајима,
- Индикатор 2: Квалитет садржаја мерен кроз: перцепцију квалитета програма од стране школског особља и деце (евалуативни упитник), као и кроз перцепцију самих реализатора радионица (евалуативне фокус групе).

1.1.3. Школа мејкерства

Школа мејкерства је програм намењен деци од 9-13 година која током два месеца уз подршку научних демонстратора уче о коришћењу мејкерских алата, о материјалима, програмирању и конструкцијама, па на основу тог знања развијају своје мејкерске пројекте током радионица које трају по 3 сата и одржавају се суботом. У овој школи веома је важна партиципација деце, курикулум је кодизајниран са децом, циљеви и методе рада се такође договарају са њима и најважнији исход радионица у оквиру школе мејкерства биће да се деца осећају самоуверено, да верују у сопствене способности да и током и након овог програма самостално истражују научне теме, мејкерске алате и материјале, те да показују иницијативу и смелост за експериментисање, преузимање ризика, прављење грешки и развијање прототипова и елемената пројеката у више итерација и у сарадњи са другима. Ова школа мејкерства је веома слична формату дечјег научног кампа с тим што надомешћује проблем који су научни демонстратори, родитељи и деца препознали у евалуацијама ДНК а то је потреба да програм кампа траје дуже и да се могу развијати комплекснији пројекти.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број пријављене и број примљене деце,
- Индикатор 2: Квалитет садржаја мерен кроз: перцепцију квалитета програма од стране родитеља и деце (евалуативни упитник), као и кроз перцепцију самих реализатора школе (евалуативне фокус групе).

1.1.4. Научни кафе

Циљ научних кафеа је да кроз различите теме покрију важне и релевантне проблеме и изазове као што су међусобно повезивање научних дисциплина, веза научних открића и свакодневног живота, лична искуства у научној заједници, однос мејкерс културе и научних дисциплина, веза науке и уметности. План је да се одрже најмање три научна кафеа током године, где ће теме углавном бити изабране у складу са актуелностима у друштву али и са програмима и манифестацијама које организује ЦПН.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број одржаних научних кафеа,
- Индикатор 1: Број учесника научног кафеа,
- Индикатор 2: Број медијских објава.

1.2. Мејкерс спејс

Мејкерс спејс Научног клуба Београд је отворена лабораторија за све креативце који траже место за реализацију својих идеја. Као део Научног клуба Београд, на преко 130 квадратних метара простора, чланови Мејкерс спејса имају на располагању технички материјал, алате, радни простор, рачунаре, стручну помоћ и савете колега са којима могу да развијају своје пројекте – од идеје до готових прототипова. У Мејкерс спејсу чланови имају отворен приступ свим садржајима – од библиотеке, преко рачунарске мреже све до машина, и потпуно су слободни да користе све доступне ресурсе.

Мејкерс спејс (енг. *maker's space*) је радни простор отворен за читаву заједницу, у ком се учи, истражује, конструише, користе се алати и дели знање из научно-технолошких области, али и уметничких пројеката у вези са науком. Простор је отворен за децу, одрасле, предузетнике, уметнике, креативце и садржи широки спектар опреме – од 3Д штампача и скенера, ласерских тестера, CNC машина, лемних станица па до маказа за сечење картона. Простори попут овог прави су инкубатори знања и технологија за 21 век.

Тентативни план рада Мејкерс спејса по месецима:

Јануар

Активност 1 (цео месец): Током месеца јануара предвиђени су радови на уградњи система за грејање и хлађење, као и система вентилације у просторијама Научног клуба Београд и Мејкерс спејса.

Индикатори успешности: у року и стручно изведени радови кроз успешну комуникацију, благовремено информисање извођача радова о евентуалним одступањима у роковима.

Фебруар

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкерса – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде и петка за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2 (1-20. фебруар): Припремни радови за ажурирање веб сајта. Планирање ажурирања веб сајта са ИТ сарадницима ЦПН-а. Планирање дорада сајта Мејкерс спејса, додавања нових категорија, укидања или допуне постојећих, као и увођење функције календара ради резервисања термина за обуке и доласке у Мејкерс спејс. Припрема инвентарне листе свих алата и машина и књига ради приказивања истих на веб сајту. Планирање једнодневног фотографисања свих ново пристиглих алата, машина и компоненти од последњег фотографисања.

Индикатори успешности: готове инвентарне листе, направљена динамика задужења, урађене фотографије.

Активност 3 (20. фебруар-20. март): Рад на ажурирању веб сајта. У овом периоду почиње рад на примени договорених измена на веб страници. Праћење извршења радова, по потреби састанци за праћење прогреса и решавање евентуалних нејасноћа или потребе за изменом одређених планираних садржаја.

Индикатори успешности: функционално и према естетском приказу извршено ажурирање сајта.

Активност 4 (1. фебруар-14. март): Организација и спровођење стручних обука за повећање компетенција сарадника и запослених у ЦПН. Ради покретања редовних обавезних обука за употребу и руковање машина и алатима у оквиру редовних активности Мејкерс спејса и планираних специјалних програма у фебруару биће одржане обуке од стране стручних лица. Већи број ангажованих који су упознати са радом и функционисањем алата и машина у Мејкерсу допринеће већој резилијентности у случају одсуства, али и могућности организовања паралелних програма уз већи број обучених особа.

Индикатори успешности: број ангажованих упознатих, број обучених демонстратора за будућу Мејкерс школицу.

Март

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкерса – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2 (1. март-15. мај): Планирање и уговарање програма Material Lab. Са циљем да се оснажи и окупи Мејкерс заједница, као и да се прошире неопходна знања за пројекте на којима раде, покреће се серија тематских окупљања на којима ће стручњаци из домена технологије, природе и обраде материјала давати свеобухватну слику о њима, а које ће пратити својеврсно формирање библиотеке материјала у Мејкерс спејсу. У овом периоду радиће се на осмишљавању динамике и промоције програма, као и контактирања стручних сарадника на одабране теме са релевантних вискошколских установа као што су Технолошки и Шумарски факултет.

Индикатори успешности: направљен програм, уговорени стручни сарадници, направљена ПР стратегија.

Април

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкера – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2: Активација блог-а Приче из Мејкера. Са циљем да се оснажи и окупи Мејкерс заједница, али и учине видљивијим радови чланова наше Мејкерс заједнице, у оквиру постојећег веб сајта покренуће се једноставна блог страница, на којој ће се у краткој дневничкој форми праћеној фотографијама приказивати приче о радовима Мејкера и Мејкерки.

Индикатори успешности: већа посећеност веб странице Мејкерс спејса.

Мај

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкера – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2 (15. мај-30. мај): Планирање и уговарање програма Material Lab - финализација припремих активности за нови програм.

Индикатори успешности: уговорен први термин програма, постављена најава на веб страници, објаве на друштвеним мрежама и на страницама релевантних факултета.

Јун

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкера – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2: Почетак Material Lab програма – организовање првог скупа на одабрану тему.

Индикатори успешности: 10-30 посетиоца.

Јул

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкера – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2: Снимање нових прича из Мејкера – наставак снимања серијала Приче из Мејкера који приказује радове Мејкера, процес и постигнуте резултате.

Активност 3: Други Material Lab скуп – организовање другог скупа на одабрану тему.

Индикатори успешности: 10-30 посетиоца.

Август

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкера – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2: Објављивање прича из Мејкера – очекивано је пуштање једном месечно.

Индикатори успешности: 300 прегледа.

Активност 3: Трећи Material Lab скуп – организовање трећег скупа на одабрану тему.

Индикатори успешности: 10-30 посетиоца.

Септембар

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкера – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2: Објављивање прича из Мејкера – очекивано је пуштање једном месечно.

Индикатори успешности: 300 прегледа.

Активност 3: Четврти Material Lab скуп – организовање четвртог скупа на одабрану тему.

Индикатори успешности: 10-30 посетиоца.

Октобар

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкера – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2: Објављивање прича из Мејкера – очекивано је пуштање једном месечно.

Индикатори успешности: 300 прегледа.

Активност 3: Пети Material Lab скуп – организовање петог скупа на одабрану тему.

Индикатори успешности: 10-30 посетиоца.

Новембар

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкера – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

Активност 2: Објављивање прича из Мејкера – очекивано је пуштање једном месечно.

Индикатори успешности: 300 прегледа.

Активност 3: Шести Material Lab скуп – организовање шестог скупа на одабрану тему.
Индикатори успешности: 10-30 посетиоца.

Активност 4: Приче из Мејкерса форум – организација сусрета Мејкерс заједнице.

Децембар

Активност 1 (цео месец): Редован рад мејкерса – отворен Мејкерс сваког понедељка, среде, петка и суботе за јавност.

Индикатори успешности: у складу са епидемиолошком ситуацијом дневна посећеност између 5 и 15 особа.

1.3. Научни клубови

Године 2016. Центар за промоцију науке је оснивао Мрежу научних клубова и на тај начин створио фронт за ширење научне културе. У сарадњи са регионалним центрима, центрима за стручно усавршавање и локалним самоуправама, током 2016. године Центар је основао 12 научних клубова. Тренутно Мрежа броји 15 научних клубова широм земље и активно учествује у програмима ЦПН-а током целе године. Сваки научни клуб има место за одмор, као и библиотеку са ЦПН издањима и место је одржавања најразличитијих научнопопуларних садржаја: радионица, такмичења, квизова, научних представа, семинара, дебати и неформалних окупљања о темама из области науке и технологије. Програми се спроводе кроз Категорију 1 и годишњи програм Центра за промоцију науке, манифестацију Мај месец математике, обележавањем Дана науке и других значајних датума у науци, као и кроз међународне пројекте: Европска ноћ истраживача, SySTEM 2020, Scientix.

Након отварања Мејкерс спејса при Научном клубу Београд, међу научним клубовима се изродила идеја за ширењем мејкерс научне културе. Центар за промоцију науке управо са тим циљем учествовао је 2020. године у отвореном позиву Теленор фондације за подршку друштвено одговорним пројектима под називом „Замисли све“, кроз коју је добио могућност да финансира 3 Мејкерс спејса у Научном клубу Шабац, Кикинда и Лесковац.

Са циљем да прикажемо отвореност науке, као и да прикажемо њену мултидисциплинарност, при Научним клубовима отворени су Научни паркови, који представљају учионице на отвореном. У плану рада Центра за промоцију науке у 2021. години налази се и креирање мултимедијалне апликације за мобилне уређаје у оквиру које ће бити представљени Научни паркови.

Тентативни план сарадње са Научним клубовима по месецима:

Јануар

Активност 1: Годишњи састанак – припрема годишњег плана и програма. Ажурирање каталога програмских садржаја који ће током године бити на располагању Научним клубовима. Јавни позив који је одобрен 2019. улази у фазу обраде и припреме финалног финансијског и наративног извештаја.

Индикатори успешности: постављање заједничких циљева, статистика успешности реализације активности по ЈП.

Фебруар

Активност 1: Отварање Мејкерс клубова и обука стручних сарадника при Научним клубовима. Пројекат добијен 2020. године од стране Теленор фондације - Мејкерс клубови, у фебруару улази у завршну фазу, након чега ће бити омогућено уређивање предвиђених простора, а потом и званично отварање на нивоу локала. У склопу SySTEM 2020 пројекта отвара се могућност да ЦПН тим уради обуку за сараднике Научних клубова, као подстрек да оснажимо и децентрализујемо начин комуницирања научнопопуларних садржаја и отворимо могућност за нове садржаје.

Индикатори успешности: медијско представљање отварања Мејкерс клубова, заинтересованост на нивоу локала за посету Мејкерс клубу.

Март

Активност 1: Представљање Јавног позива и МЗ манифестације. Састанак поводом предстојећих манифестација – Јавни позив и МЗ. Након отварања Мејкерс клубова, припрема сетова Мејкерс НК Београд радионица и дисеминација ка осталим научним клубовима.

Индикатори успешности: дисеминација Јавног позива и ангажовање на нивоу локала.

Април

Активност 1: Припрема годишњег програма Јавног позива. Координатори Научних клубова са ауторима на нивоу локала припремају активности за годишњи програм и Категорију 1. Финално усаглашавање програма за МЗ.

Индикатори успешности: број аплицираних пројеката по Јавном позиву, разноврсност предложених програма, број клубова са учешћем у манифестацији МЗ.

Мај

Активност 1: Реализација манифестације Мај месец математике и припрема финалног годишњег програма ЈП 2021.

Индикатори успешности: број клубова који су узели учешћа у пројектима ЈП, као и у МЗ, медијска пропраћеност.

Јун

Активност 1: Потписивање уговора са реализаторима ЈП и промоција пројеката.

Индикатори успешности: медијска пропраћеност пројеката по ЈП.

Јул

Активност 1: Обележавање дана науке и иницијални састанак за Европску ноћ истраживача. Традиционално 10. јул - Национални дан науке је дан доделе захвалница свим учесницима ЈП. Након тога следи редован радни састанак са Мрежом научних клубова, на ком се представља Европска ноћ истраживача и доноси одлука о начину реализације пројекта.

Индикатори успешности: број укључених клубова и сарадника у реализацију Ноћи истраживача.

Август

Активност 1: Развијање садржаја за Европску ноћ истраживача и Дечји научни кампови.

Активност 2: Реализација Дечјих научних кампова.

Индикатори успешности: број учесника кампова.

Септембар

Активност 1: Имплементација и дисеминација пројекта Европска ноћ истраживача. Реализација Недеље истраживача.

Индикатори успешности: дисеминација пројекта, број посета на спроведеним активностима, број медијских објава, разноврсност локација, прилагођеност програма различити циљним групама, број укључених истраживача.

Октобар

Активност 1: Праћење реализације активности из годишњег програма 2021 Научних клубова.

Активност 2: Извештај за Европску ноћ истраживача.

Индикатори успешности: Састављен извештај о реализованој Европској ноћи истраживача.

Новембар

Активност 1: Праћење реализације активности из годишњег програма 2021 Научних клубова.

Активност 2: Организација мејкерс форума сва 3 мејкерс клуба заједнички са Мејкерс НК Београд.

Децембар

Активност 1: Извештај о активности из годишњег програма Научних клубова 2020. и састављање плана рада и програма за 2022. годину.

1.4. Гостовања

У циљу представљања науке што ширем кругу јавности, Центра за промоцију науке организује различите мобилне садржаје који могу да гостују широм републике. Сваки од садржаја је другачије концепиран, али заједничко им је да су прилагођени свим узрастима.

У светлу пандемије овогодишња гостовања заснивају се на постављању самостојећих изложби које је Центар за промоцију науке произвео током године.

Очекивани минимум је 5 изложби у току године.

Јануар-Март

Активност 1: Репарација експоната “Милутин Миланковић”, “Спектри”, “Интелигенција биљака”, “Динамична планета земља”.

Индикатори успешности: Завршена репарација најкасније до марта.

Март-Децембар

Активност 1: Гостовања изложби и редовно одржавање експоната и изложби између гостовања.

Индикатори успешности: минимум 200 посетилаца по гостовању.

1.5. Микрогалерија

Микрогалерија је посебан изложбени део Научног клуба Београд, који директно комуницира са пролазницима и позива публику да открије научне концепте, појмове, области или феномене. Она је својеврсни интерактивни прозор у активности и садржаје Центра за промоцију науке, где је у пет квадратних метара приказана научна област, програм или пројектна тема актуелна у датом тренутку. Од отварања Научног клуба, кроз Микрогалерију су, између осталих, прошле и поставке посвећене Дарвиновој теорији еволуције и Галапагоским зебама, лево роботима који решавају математичке проблеме, науци и уметности, динамичној планети Земљи, а као врхунац успели смо да креирамо потпуно нов формат извођења научне минијатуре кроз жанр слепстике и пантомиме.

У 2021. години поред поставки које ће најављивати велике манифестације као што су Мај Месец математике, 10 година Центра за промоцију науке и велику научну конференцију, *art+science* манифестацију, великих постер поставки које ће потенцијално најављивати друге садржаје и активности центра као што су пројекат TeRRIFICA, Ноћ истраживача или Сајам књига. Планирано је да средином године објавимо први Отворени позив за идејно и техничко решење за интерактивну поставку која ће представљати Научни концепт дефинисан овим позивом. Циљ овог позива је да се ангажује шира стручна јавност у креирању научно популарних садржаја и подстакне креирање ван постојећих оквира струка као што су дизајн, архитектура, машинско инжењерство, електроника и у крајњој линији да приближи ове струке у креативном и комплексном подухвату који увек захтева укрштање више дисциплина у циљу реализације. За изведбу победничког решења планиран је буџет за реализацију поставке који покрива трошкове материјала, израде, монтаже и демонтаже поставке. Реализација ове поставке планирана је за крај 2021. године.

Планиран фиксни број поставки за 2021 годину је шест уз очекиване додатне постер поставке.

Индикатори успешности: број пристиглих пријава на отворени позив (минимум 5), благовремени и стратешки ПР отвореног позива, успешна сарадња са победником конкурса, већа видљивост поставки у постовима ЦПН друштвених мрежа и платформи, број циљаних долазака у простор Центра ради гледања поставке.

2. Велике манифестације

2.1. Јавни позив

Циљ Јавног позива је подизање нивоа научне писмености и ширења научне културе спроводећи поступак децентрализације промоције и популаризације науке на територији Републике Србије; подршка разноврсним и иновативним пројектним приступима из области промоције и популаризације науке, а који покривају интересовање и потребе опште популације; подршка иновативним и високоутицајним пројектима који имају велики обухват у циљу развоја и побољшања квалитета пројеката из области промоције науке од глобалног значаја и подршка креативним пројектима који афирмишу доступност знања у отвореном простору путем научнопопуларних експоната како би се научни појмови, феномени и чињенице усвојили кроз непосредно искуство.

Центар у остваривању тог циља позива сва заинтересована научна, научно-стручна друштва, школе, центре за стручно усавршавање, удружења и друге организације, односно правна лица чији се циљеви остварују у функцији унапређења научноистраживачког рада или промоције и популаризације науке и технике да се укључе и допринесу заједничкој мисији.

Ове године планиране су четири категорије и то:

1. Пројекти промоције науке у научним клубовима
2. Пројекти промоције науке
3. Идејна решења за интерактивне експонате у парковима науке
4. Репарација експоната који се налазе у парковима науке

Ове године планира се улагање средстава за развијање софтвера за пријављивање пројеката за Јавни позив.

Динамика активности:

фебруар	Почетак рада радне групе за Јавни позив
6. април	Расписивање Јавног позива
29. април	Затварање Јавног позива
26. мај	Достављање оцена
27. мај	Састанак комисије
28. мај	Прелиминарна ранг листа
до 5. јун	Рок за жалбу
8. јун	Објављивање резултата конкурса
јул-Јул	Потписивање уговора и расподела средстава

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: 100 пријава у категорији 1,
- Индикатор 2: 100 пријава у категорији 2,
- Индикатор 3: дефинисан план репарације експоната у свим ЦСУ и РЦ којима је то потребно

Тентативни план активности по месецима:

Фебруар

Активност 1: Иницијални састанак радне групе на коме би требало дефинисати оквире јавног позива, правила и припрема документације. Такође, до краја фебруара потребно је дефинисати оцењиваче и упознати их са Јавним позивом.

Индикатори успешности: дефинисан тим оцењивача и припремљена документација.

Март

Активност 1: Рад на припреми апликације за пријављивање на јавни позив. Припрема оцењивача за овогодишњи концепт. На нивоу научних клубова најављивање јавног позива, путем вебинара, објава на сајтовима и мејлинг листама.

Индикатори успешности: припремљена апликација.

Април

Активност 1: Расписивање јавног позива, објава на порталима и медијима. Затварање јавног позива крајем месеца и почетак процеса оцењивања.

Мај

Активност 1: Оцењивање и објављивање резултата.

Индикатори успешности: објављена финална табела одобрених пројеката.

Јун

Активност 1: Припрема и потписивање уговора и исплата средстава.

Индикатори успешности: послати сви уговори и потписани. Распоређена средства.

2.2. Мај Месец Математике (7-30. мај 2021)

Утемељење националне манифестације Мај месец математике лежи у 2012. години и директној сарадњи са Немачким математичким друштвом и његовим тадашњим председником, чувеним Гинтером Циглером. Захваљујући помоћи и програмима које смо добили из Немачке, Центар је осмислио програм какав до тада није виђен на овим просторима. Значајан сегмент ове сарадње укључивао је и Немачку амбасаду и Гете институт у Београду, који су подржали и објављивање прве књиге Центра за промоцију науке - Циглерове књиге *Смет ли да бројим?* Од 2012. године па до данас уз велики труд врхунских математичара доказујемо да приближити математичке идеје широј публици јесте тешко, али је ипак могуће. Како бисмо представили чему математика све служи, Центар за промоцију науке и Математички институт Српске академије наука и уметности, заједно са бројним партнерима, покровитељима и спонзорима из године у годину организује програме за посетиоце свих узраста, без обзира на формално образовање. Атрактивно место заузимају интерактивни експонати, математичке изложбе, популарна предавања, дебате, такмичења, деље радионице, научне демонстрације, као и гостовања угледних математичара из земље и иностранства. Математика сваког маја у Србији излази на улице, тргове, пешачке зоне и речне обале, осваја галерије, музеје и друге јавне просторе. Мај месец математике, током претходних година израстао је у манифестацију националног карактера, где уз помоћ Мреже научних клубова и сарадника допиремо до сваког заинтересованог појединца широм земље. Година 2021. доноси десетогодишњи јубилеј.

Индикатори успешности:

- Број медијски објава (базна вредност 200),
- Број постова на друштвеним медијима (базна вредност 100),
- Број иностраних и домаћих предавача,
- Број разноврсности формата,
- Број посетилаца на активностима манифестације,
- Укљученост Мреже научних клубова
- Број волонтера и демонстратора

Јануар

Активност 1: Иницијални састанци ради развијања тема, припреме визуелног идентитета, ангажовања спољних сарадника, као и контакти свих учесника са ранијих манифестација.

Активност 2: Развијање монографије са најбољим деловима претходних година, превод Виланијеве књиге - Математика је поезија науке.

Фебруар

Активност 1: Развијање концепта ауторске изложбе и формирање тима за реализацију.

Активност 2: Просторно осмишљавање и увезивање садржаја и формата.

Активност 3: Рецензија и лектура књиге. Припрема и писање текстова за монографију МЗ.

Март

Активност 1: Представљање садржаја за ПР и медијску кампању.

Активност 2: Постављање основних оквира елемената за сајт.

Активност 3: Разрада радионица и представљање МЗ манифестације Мрежи Научних клубова.

Активност 4: Даље развијање свих потребних садржаја, чија реализација је планирана за мај.

Април

Активност 1: Завршна фаза припреме просторних графика, формирање целокупног програма.

Активност 2: Припрема најавних текстова за медије и сајт.

Активност 3: Израда експоната у микрогалерији.

Активност 4: Контактирање гостију и припрема свечаног отварања.

Активност 5: Штампa књиге и монографије.

Мај

Активност 1: Реализација свих активности по дефинисаном плану и програму. Организација гостовања и логистика при извођењу припремљених садржаја. Медијска гостовања, припрема најавних текстова за портал Елементарјум.

2.3. *art+science (a+s+cpn)* селекција)

ЦПН континуирано ради на формирању одрживе мреже која окупља научнике и уметнике, подстиче њихову сарадњу и развој заједничких пројеката. Овај програм под називом *a+s+cpn* селекција, резултат је сталног промишљања модела повезивања и сарадње истраживача и уметника из различитих области и дисциплина науке и уметности. У оквиру ове селекције већ је настао велики број трансдисциплинарних пројеката који су били представљени и на међународним манифестацијама (ЕСОФ 2020 и Арс електроника фестивал 2020). И у 2021. години ЦПН подстиче и оснажује развој трансдисциплинарних пројеката који се баве широком облашћу вештачке интелигенције.

План је да се кроз низ сусрета покрене дијалог међу актерима који се баве различитим научним и уметничким дисциплинама, и који користе различите истраживачке методе. Тиме желимо да мапирамо кључне теме и концепте кроз које можемо посматрати вештачку интелигенцију. Циљ нам је да заједно размотримо на који начин ова технологија улази у наше животе, мења начин на који видимо и разумемо свет, утиче на друштво, културу, медије и међуљудске односе. Кроз колаборативни рад научника, уметника, разних актера културне сцене и људи који се баве промишљањем технологије и уметности, желимо да демистификујемо ову кључну технологију данашњице.

Програм ће почети низом сусрета са циљем бољег упознавања учесника и формирања ауторских тимова. Након тога ће учесници тј. тимови бити позвани да саставе предлоге пројеката

радова за реализацију у оквиру манифестације *art+science* 2021. Тим сарадника ЦПН-а одабраће радове на основу добијених предлога. Одабрани радови ће се развијати од јануара до септембра 2021. године. ЦПН током тог периода обезбеђује средства, као и стручну и логистичку подршку за развој и реализацију одабраних пројеката. Централна манифестација биће одржана у другој половини септембра 2021. године, а укључиваће изложбу радова домаћих и иностраних аутора, радионице за различите узрасте, предавања, трибине, панел дискусије и сличне формате. На изложби у оквиру те централне манифестације биће приказани и радови који ће настати у оквиру *a+s+срп* селекције.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: 50 медијских објава
- Индикатор 2: 1000 посетилаца изложбе
- Индикатор 3: До 10 аутора који су укључени у продукцију радова
- Индикатор 4: 2 реализована рада
- Индикатор 5: Квантитативна и квалитативна евалуација изложбе и радова кроз упитнике које попуњавају посетиоци

Активност 1 (јануар): Позивање и иницијални састанак са истраживачима и уметницима.

Активност 2 (фебруар): Два састанка и радионице са спољним стручним сарадницима из области уметности и науке.

Активност 3 (март): Формирање тимова и избор радова за продукцију.

Активност 4 (април-август): Продукција радова. Набавка опреме и материјала за израду радова. Развој софтвера потребних за реализацију радова. Редовни састанци ЦПН тима и ауторских тимова. Тентативна динамика: 70% продукције до јула.

Активност 5 (септембар): Медијска кампања, постављање изложбе, отварање манифестације, излагање радова.

Активност 6 (октобар): Трајање манифестације, организовање радионица, панел дискусија и предавања у којима учествују аутори радова.

2.4. Дечји научни кампови

ДНК представља формат кампа који код деце узраста од 8-16 година развија научну писменост и љубав према науци. Током програма деца и одрасли се заједно суочавају са научним проблемом, истраживачким питањем и планирају пројекат којим на њега одговарају, пролазећи кроз процес планирања, извођења и представљања својих пројеката. Овај процес укључује руковање различитим аналогним и дигиталним алатима али и уметнички у синергији са научно-истраживачким приступом. На тај начин код деце се подстиче креативно и дивергентно размишљање, комуникацијске вештине, критичко мишљење и способност сарадње. ДНК се организује кроз четири петодневна циклуса током зимског и летњег школског распуста за децу из Београда или у виртуелном простору за децу из целе Србије и дијаспоре. Број деце који се може укључити у рад кампа када се они одржавају уживо је 25 по циклусу, док се у виртуелни камп може укључити до 500 деце. У досадашњем раду број пријављених је увек премашивао број деце која могу бити примљена на камп. У том случају предност се даје деци која нису раније учествовала у нашим камповима.

Виртуелни кампови разликују се по начину на који деца спроводе активности, самостално или уз помоћ родитеља и старатеља а уз виртуелно вођење од стране научних демонстратора. Ипак у

циљевима везаним за научну писменост виртуелни и кампови који се одржавају у заједничком физичком простору се не разликују.

Поред редовних дечјих научних кампова у Београду, ДНК гостује и у другим градовима и Научним клубовима у оквиру европског пројекта SySTEM2020 где се спроводи на исти начин који је описан изнад.

Тентативни план редовних кампова:

Камп 1: 1-5. и 8-12. фебруар;

Камп 2: јул-август летњи школски распуст, 2 пута по 5 дана.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број пријављене деце
- Индикатор 2: Задовољство деце и родитеља мерено евалуативним упитником
- Индикатор 3: Квалитет програма мерен кроз: број и експертизу укључених у реализацију; анализу продуката кампа; перцепцију квалитета програма од стране родитеља и деце (евалуативни упитник)
- Индикатор 4: Број медијских објава

2.5. *Open SciComm* конференција

Конференција Sci Comm посвећена научној комуникацији ће представити најбоље праксе научне комуникације, олакшати размену идеја, омогућити умрежавање и подстаћи јавно разумевање науке користећи технологију. Конференција ће допринети мисији Центра за промоцију науке приближавању научне заједнице и друштва кроз креативни дијалог.

Научна комуникација односи се на сваку комуникацију научних тема, не само између научника већ и између ненаучника. Полазна основа је у јачању општег разумевања науке и повећању опште научне писмености као незаменљивог дела свакодневног живота. Научна комуникација са различитом публиком и ангажовање научника у све делове друштва, укључујући креаторе политике, кључни су фактори овог процеса. Међутим, сведоци смо померања са овог поједностављеног разумевања једносмерног преношења информација и знања из науке у јавност у нову парадигму ангажовања. Нови трендови у научној комуникацији укључују научно грађанство са нагласком на чињеници да наука и друштво нису два света. Још увек је присутна потреба за промоцијом науке широј јавност како би се информисале, образовале и инспирисале следеће генерације научника. С друге стране, такође постоји потреба за ефикасним дијалогом са јавношћу о науци, јер јавно мњење о научним питањима може имати значајан утицај на развијање друштва. Ова два правца мишљења су нераскидиво повезана. Научници би грађане требали сматрати истраживачким партнерима, а не само објектима проучавања и корисницима резултата истраживања. Да би ова сарадња била успешна, мора постојати одговарајућа комуникација. Научна комуникација стога није пасиван и линеаран процес, али га карактеришу сложени трансформативни процеси.

Конференција Sci Comm ће повезати сложена питања са концептима који су људима познати као што су климатске промене, вештачка интелигенција и отворена наука. Све ове теме представљаће текуће прелазе у начину на који се истраживање врши, истраживачи сарађују и деле знање. Главни циљ Sci Comm конференција биће представљање недавних, нових и инспиративних пракси, размена идеја и приступа и умрежавање између националних и међународних колега.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Преко 100 медијских објава
- Индикатор 2: Преко 200 посетилаца
- Индикатор 3: Минимално 5 страних предавача
- Индикатор 4: Минимално 5 домаћих предавача
- Индикатор 5: Минимално 20 панелиста
- Индикатор 6: Минимално 3 радионице примери добре праксе

Активност 1 (март): Иницијални састанак организационог одбора *Open SciComm* конференције и одређивање структуре програма конференције.

Активност 2 (април): Дефинисање учесника конференције, предавача по позиву и панелиста. Комуникација са потенцијалним предавачима и панелистима. Слање првог позива.

Индикатор успешности: слање првог позива на преко 500 мејл адреса.

Активност 3 (мај): Организација смештаја предавача и панелиста.

Активност 4 (јун): Састанак организационог одбора. Дефинисање и наручивање промотивног материјала

Активност 5 (август): Састанак организационог одбора. Припрема и продукција конференције. Дефинисање логистичких параметара (техничка подршка, превод, кетеринг, обезбеђење, брендинг простора).

Активност 6 (септембар): Дефинисање и покретање ПР и медијске кампање. Слање другог позива и регистрација потенцијалних учесника. Припрема финалног програма. Осмишљавање пратећег програма за госте.

Активност 6 (октобар): Прес конференција као најаву конференције. Визуелно и технички припремљен простор. Реализација конференције и пратећег програма.

Сектор за издаваштво и медијску продукцију

У Сектору за издаваштво и медијску продукцију обављају се послови који се односе на:

- издавање књига, часописа, брошура и других публикација у вези са промоцијом и популаризацијом науке,
- уређивање, припремање за штампу и издавање часописа „Елементи“,
- уређивање научнопопуларног портала „Елементарнијум“ и других интернет страница Центра,
- продукцију аудио и видео материјала за даље емитовање,
- организацију или учествовање у организацији скупова, саветовања, округлих столова и других манифестација ради промоције науке, научно-технолошких резултата и достигнућа;
- припрему планова издавања часописа, књига и других публикација Центра,
- учествовање у припреми предлога програма промоције науке, научно-технолошких резултата и достигнућа;
- учествовање у припреми саопштења Центра за јавност и материјала за представнике медија,
- учествовање у припреми најаве активности Центра и организовање јавних наступа,
- медијско праћење чланака о заступљености Центра у штампаним и електронским медијима и дневно праћење агенцијских вести и израђивање извештаја о медијском праћењу (заступљености) активности Центра и ставовима јавности о раду Центра,
- одржавање комуникације са представницима домаћих медија,
- продају и дистрибуцију штампаних издања Центра (часописа „Елементи“, књига и других публикација) и учешће у поступцима уговарања услова продаје,
- одржавање, иновирање и ажурирање сајта Центра,
- организовање конференција за представнике медија,
- сарадњу и пружање услуга министарству надлежном за научноистраживачку делатност и за високо образовање,
- сарадњу са институтима, високошколским установама и другим научноистраживачким организацијама (у даљем тексту: НИО) и привредним друштвима и њиховим асоцијацијама у остваривању промоције и популаризације науке и технологије,
- организацију заједничког излагања научних издања научноистраживачких организација на Међународном сајму књига у Београду,
- сарадњу са осталим секторима у областима издаваштва, информисања и медија.

1. Значајне активности сектора

1.1. Часопис Елементи

Часопис Елементи је водећи научнопопуларни магазин у Србији, који је ушао у шесту годину постојања. Широко је препознат међу грађанима (разних узраста, занимања и друштвених група) као креативан, занимљив и веродостојан штампани медиј, али је истовремено стекао и велики углед у научној заједници. За Елементе пишу водећи научни писци и новинари, научници, као и аутори из области уметности, психологије, математике, астрономије, књижевности, стрипа, комуницирајући науку на разноврсне начине. Теме које су биле најактуелније током 2020. године и којима су посвећени читави темати јесу пандемија ковида-19, однос климатских и друштвених промена, као и најпрестижније награде за велика научна достигнућа. Треба истаћи и то да су протекле године у часопису објављени ексклузивни интервјуи са чак три добитника Нобелове награде, што сведочи о највишим стандардима које је часопис поставио и којих се држи. Нарочиту

препознатљивост Елементи су стекли кроз несвакидашњи графички дизајн који краси насловну страну и унутрашњост часописа, а за то су заслужни најугледнији илустратори у Србији са којима магазин сарађује од првог броја. У плану је да се у 2021. прошири круг сарадника, организује више промоција уколико епидемиолошке околности то дозволе, повећа број продатих примерака и претплатника, као и да се унапреди сама промоција часописа. И у наредној години, Елементи ће објављивати чланке о најзначајнијим темама у којима се говори о односу науке, друштва и уметности.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број чланака
- Индикатор 2: Актуелност тема о којима се пише у часопису као одговор на актуелне друштвене теме и изазове из угла науке
- Индикатор 3: Број читалаца, претплатника
- Индикатор 4: Број продатих примерака
- Индикатор 5: Број интервјуа са водећим светским и домаћим научницима
- Индикатор 6: Број интеракција и ангажованости посетилаца са објавама о Елементима на социјалним мрежама.
- Број промоција часописа.

Динамика бројева:

Фебруар-април: Елементи бр. 24

Мај-јул: Елементи бр. 25

Август-октобар: Елементи бр. 26

Новембар-јануар: Елементи бр. 27

Промоција часописа:

- Друштвене мреже (Фејсбук, Инстаграм, Твитер);
- Гостовања уредника и научних новинара ЦПН-а у радио и телевизијским емисијама;
- Видео продукција (краћи најавни снимци);
- Радио Елементи;
- Гостовања у градовима широм Србије (у зависности од епидемиолошких услова);
- Сарадња са другим штампаним медијима.

1.2. Међународни сајам књига

Најпосећенија културна манифестација у Србији место је на којем Центар за промоцију науке представља издања научне заједнице у Србији, као и сопствене активности. Сваке године на Међународном сајму књига у Београду Центар излаже око хиљаду публикација научноистраживачких организација из Србије, али и своја научнопопуларна издања као и издања из области научне комуникације и научног новинарства. Наступ Центра за промоцију науке на овој културној манифестацији је тематски, а теме се мењају из године у годину.

Припрема Сајма књига почиње неколико месеци раније, израдом плана, усвајањем теме, пројектовањем израде штанда и другим пратећим активностима, а кулминира у септембру и октобру када се Сајам и одржава. На свом штанду од скоро 200 квадратних метара, у Хали 2а, Центар

представља издавачку делатност преко 120 научноистраживачких организација у Србији, у које спадају: универзитети, факултети, универзитетска библиотека, Српска академија наука и уметности са институтима САНУ, истраживачко-развојни и научни институти, приватни универзитети и факултети, стручна друштва и заводи. На овом штанду може се преузети и Каталог НИО – јединствено библиографско издање у којем су пописана сва изложена издања научноистраживачких организација за ту годину. Овај каталог Центар за промоцију науке публикује сваке године уочи Сајма књига.

Наступ ЦПН-а на овој културној манифестацији прати и богат програм. На штанду ове институције одржи се велики број панела, радионица, трибина и предавања на различите теме, које организују Центар за промоцију науке али и друге научне организације. Поред наведеног, на штанду се може присуствовати и промоцијама књига, часописа и представљању пројеката и предстојећих активности ЦПН-а. Један од централних догађаја током наступа на Сајму је промоција новог Центровог издања из области науке и научне комуникације, као и представљање јесењег броја часописа Елементи.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број промоција, дебата, радионица, панела организованих на штанду Центра (15-20)
- Индикатор 2: Број посетилаца штанда
- Индикатор 3: Број продатих књига и часописа
- Индикатор 4: Број програма који организује ЦПН (промоција књига, часописа, разговора, радионица итд)
- Индикатор 5: Број објава на друштвеним мрежама и другим медијима

Оквирна динамика организације:

Активност 1 (јун): први радни састанак организационог одбора

Активност 2 (јул/август): развој идејног решења штанда и програма сајма

Активност 3 (септембар): реализација идејног решења штанда

Активност 4 (октобар): финалне припреме штанда и реализација сајма књига

1.3. Издања

Поред других активности које организује у сврху популаризовања и промоције науке и научног погледа на свет, Центар за промоцију науке има и богату издавачку делатност. Циљ његових издања је да на занимљив, креативан и приступачан начин комуницира науку са широм публиком. Издања ЦПН-а стога покривају разнолике теме, које се крећу од научног приступа појму среће и психологије корисника друштвених мрежа преко „знања биљака“ и математике па све до ванземаљских језика и мисаоних експеримената. Центар има и посебну едицију посвећену научној комуникацији, којом покушава да помогне научницима како да боље комуницирају свој рад са јавношћу и унапреде процес објављивања научних публикација, али и да помогне новинарима да схвате шта је то наука, односно научно новинарство, какви су његови стандарди и како да науку представе својој публици. Такође, ЦПН објављује и посебна издања, експерименталне формате, који на необичан начин, у форми доктората у стрипу или доктората у прози, покушавају да подстакну истраживаче на иновативне приступе писању научног рада, али да пронађу нове, оригиналне начине да своја истраживања представе јавности.

И у току 2021. године Центар за промоцију науке планира да публикује 1-2 нова издања која ће бити промовисана на Сајму књига. У првој половини године, планирано је објављивање енглеског издања Промис, у сарадњи са Фондом за науку Републике Србије. У време сајма планирано је објављивање новог научнопопуларног издања, а за наредни сајам биће, као и сваке године, спремно ново издање Каталога НИО. У питању је јединствена библиографска публикација у којој су наведена сва објављена издања научноистраживачких организација на територији Републике Србије за дату годину и које се може преузети на штанду ЦПН-а током трајања Међународног сајма књига.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број организованих промоција
- Индикатор 2: Број продатих примерака
- Индикатор 3: Број посетилаца током промоција
- Индикатор 4: Број објава на друштвеним мрежама и другим медијима
- Индикатор 5: Број радионица кроз које се обрађује нека тема из књиге
- Индикатор 6: Израда Каталога НИО и дистрибуција издања

Оквирна динамика рада на издањима:

Активност 1 (јануар-јул): дефинисање издања (књига) за 2021. годину.

Активност 2 (јануар-април): рад на књизи „Промис“ – превод, лектура, коректура, графичка припрема.

Активност 3 (март-октобар): превод, лектура, коректура, припрема за штампу, дизајн и уређивање издања које ће бити промовисано на сајму књига (нова књига).

Активност 4 (август-октобар): комуникација са представницима НИО, прикупљање података за каталог издања НИО, класификација, лектура, коректура, припрема за штампу, графички дизајн.

Активност 5 (фебруар-октобар): промоција издања, најаве, објаве, кампања на социјалним мрежама, гостовања у медијима, припрема саопштења за медије, организовање промоција, гостовања, израда промотивног видеа и тизера за социјалне мреже, пласман у књижаре.

1.4. Изложба "Научна илустрација"

За 2021. годину планира се припрема организације велике изложбе под радним називом: „Научна илустрација“, која би била одржана током 2022. године. Изложба би била и ретроспективна изложба водећих графичких уметника из Србије и региона из области примењене уметности, али, овога пута окупљених око једног заједничког концепта, а то је илустровање научних тема. Финансијски план је припремљен на основу 50-100 изложених радова објављених протеклих година у часопису Елементи. Очекује се да би овакав догађај привукао пажњу медија, великих и малих, традиционалних и дигиталних, као и публику из најширег опсега. У плану је да изложба траје између 15 и месец дана, да буде организована у репрезентативном галеријском простору и да буде праћена пажљиво конципираним радионицама и предавањима. Планира се да графички уметници чији ће радови бити изложени одрже већи број радионица илустровања, да буде организовано неколико вођених тура, али и да истраживачи одрже неколико предавања и радионица. Осим изложених радова који би били одштампани на паноима од форека / пене, у простору би било постављено и неколико инсталација експоната, који би употпунили свеукупни доживљај изложбе. Изложба би била праћена и посебно припремљеним каталогом, у којем би осим представљених радова био представљен концепт научне илустрације.

Индикатори успешности (за 2021. годину):

- Индикатор 1: Дефинисан организациони тим задужен за планирање и израду концепта изложбе
- Индикатор 2: Развијен концепт изложбе и селекција радова који ће бити изложени
- Индикатор 3: Дефинисан датум и локација за изложбе
- Индикатор 4: Припремљено 70% материјала

Индикатори успешности (за 2022. годину):

- Индикатор 1: Број посетилаца изложбе
- Индикатор 2: Број учесника тематских радионица и стручних вођења од стране уметника и научника
- Индикатор 3: Број посетилаца предавања
- Индикатор 4: Број медијских објава
- Индикатор 5: Број објава и интеракција на социјалним медијима

2. Целогодишње активности сектора

2.1. Портал „Елементаријум“

Елементаријум је научнопопуларни портал Центра за промоцију науке. Специјализован за популаризацију науке, Елементаријум свакодневно преноси занимљивости и новости из света науке и технологије, али и све значајне вести из научне заједнице. Портал прати и научнопопуларне догађаје у Србији и најављује активности Центра за промоцију науке. Међутим, Елементаријум пре свега карактеришу научнопопуларни текстови који проширују знање, негују културу науке и подстичу научну писменост. Писани на јасан, разумљив и занимљив начин, садржаји сајта обрађују теме које су блиске читаоцима, покушавајући да их објасне и расветле са становишта различитих научних дисциплина. Ове садржаје пише мрежа аутора, изграђивана годинама, која обухвата текстописце око Центра за промоцију науке, али и афирмисане ауторе како из медија тако и из научних установа. Сајт не објављује научне радове, нити оригинална истраживања, већ искључиво популарне и сваком разумљиве научнопопуларне текстове. Аутори Елементаријума увек се труде да задовоље високо постављене стандарде научног новинарства и научне комуникације.

Елементаријум је отворен према свима. Значајан број великих и малих домаћих интернет портала, међу којима су и Национална географија и дневни лист Данас, преносе текстове који су оригинално објављени на Елементаријуму, чиме се значајно подстиче производња и ширење вести из науке у домаћим медијима. Обиљем расположивог материјала, сајт помаже новинарима у штампаним и интернет редакцијама да лакше обраде и схвате теме које покривају. Међутим, Елементаријум је пре свега намењен модерном читаоцу који жели да дубље разуме свет и задовољи своју знатижељу. Ове, 2021, године, овај портал прославља десетогодишњицу свог постојања, а тај јубилеј обележиће, између осталог, добијањем новог, модерног вебсајта, до средине ове године.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број објава на сајту (вести, научнопопуларни текстови, есеји, интервјуи, најаве, саопштења, видео прилози, радијске емисије, итд)
- Индикатор 2: Број посетилаца сајта

- Индикатор 3: Број пренесених вести, текстова и интервјуа са Елементарјума на другим медијима и порталима (посебно на порталу дневног листа Данас са којим постоји стална сарадња)
- Индикатор 4: Израда новог, модерног и атрактивног сајта новије генерације који ће привући више посетилаца уз унапређено корисничко искуство.

Активност 1 (јануар-јул): реконструкција и редизајн сајт у предвиђеном року, уређивање нове структуре сајта.

Активност 2 (током целе године): одабир тема, припрема предлога, писање, уређивање и објављивање научнопопуларних чланака, есеја, вести, саопштења и најава.

Индикатори успешности: број публикованих чланака на месечном нивоу.

2.2. Односи са јавношћу

Односи са јавношћу подразумевају:

- Представљање најширој јавности свих активности, програма, садржаја, манифестација, радионица, учешћа на сајмовима, сарадњи са екстерним партнерима и виртуелних програма свих сектора Центра за промоцију науке, кроз сарадњу са националним и локалним медијима и коришћење друштвених мрежа, у циљу реализације програма промоције и популаризације науке;
- Представљање најширој јавности, кроз сарадњу са националним и локалним медијима и коришћење друштвених мрежа, рада Научног клуба, Мејкерс спејса и Микрогалерије Центра за промоцију науке;
- Представљање најширој јавности, кроз сарадњу са националним и локалним медијима и коришћење друштвених мрежа, издаваштва Центра за промоцију науке – часописа Елементи и свих издања (књига и публикација) Центра;
- Представљање најширој јавности, кроз сарадњу са националним и локалним медијима и коришћење друштвених мрежа, услова конкурса и резултата Јавног позива;
- Представљање најширој јавности, кроз сарадњу са националним и локалним медијима и коришћење друштвених мрежа, рада мреже научних клубова (регионалних центара и центара за стручно усавршавање) широм Србије;
- Представљање најширој јавности, кроз сарадњу са националним и локалним медијима и коришћење друштвених мрежа, научно-технолошких резултата и достигнућа шире научне заједнице.

Циљеви Односа са јавношћу Центра за промоцију науке:

1. Промоција и популаризација науке и научне комуникације;
2. Представљање планова, резултата, догађаја и достигнућа у широј научној заједници;
3. Мотивација младих за науком уопште;
4. Упознавање јавности и релевантних актера са новом платформом преплета уметности и науке;
5. Укључивање грађана у дијалог о научним темама,
6. Представљање нових формалних и неформалних образовних метода које Центар развија под својим окриљем или у партнерству са домаћим и иностраним институцијама и појединцима;

7. Подизање свести најшире јавности о важности бриге о животној средини и адаптацији на климатске промене;
8. Повезивање представника медија и стручњака из најразличитијих научних области.

2.2a Администрирање друштвених мрежа

Центра за промоцију науке поседује профиле и администрира странице и групе на следећим друштвеним мрежама:

- Централна Фејсбук страна ЦПН-а: 24.500 пратилаца
- Страна *art+science*: 1.900 пратилаца
- Страна Мај месец математике: 1.700 пратилаца
- Група Елементи на Фејсбуку: 1.300 пратилаца
- Инстаграм: 5.300 пратилаца
- Твитер: 2.300 пратилаца.

Напомена: током јануара се отварају и Фејсбук страна и Твитер налог за пројекат *RMA*s.

Активности на друштвеним мрежама ЦПН-а у 2021. години обухватиће:

- Информисање о активностима, резултатима, догађајима и најзанимљивијим причама о Научном клубу Београд: редовне школске радионице, предавања, трибине, дискусије, дебате, конференције, пројекције, семинари, изложбе; школа мејкерства; виртуелни Научни клуб; Научни кафеи (модерација по потреби);
- Дечји научни камп (ДНК): зимски и летњи;
- Виртуелни Научни клуб: интерактивни онлајн садржаји као што су радионице, квизови, виртуелне шетње и шетње помешане реалности, аудио приче и демонстрације;
- Школа мејкерства: програм намењен деци од 9-13 година која током два месеца уз подршку научних демонстратора уче о коришћењу мејкерских алата, о материјалима, програмирању и конструкцијама;
- Научни кафеи о разноврсним, научно и друштвено релевантним темама;
- Мејкерс спејс: радни простор отворен за читаву заједницу;
- Научни клубови: разноврстан програм током читаве године;
- Микрогалерија: изложбени део Научног клуба Београд, који директно комуницира са пролазницима и позива публику да открије научне концепте, појмове, области или феномене;
- Јавни позив: финансијска подршка за пројекте популаризације науке и научне паркове;
- *art+science*: одржива мрежа која окупља научнике и уметнике, подстиче њихову сарадњу и развој заједничких пројеката;
- Часопис Елементи и публикације ЦПН-а: промоција;
- Портал Елементарнијум: континуирана промоција на друштвеним мрежама;
- Акција за климу: промоција пројекта *TeRRIFFICA* на нивоу значаја климатске акције за читаво друштво;
- СТЕМ образовни модел: промоција;
- 15 активних европских пројеката и иницијатива: континуирана промоција кроз медије и друштвене мреже;
- Радио Елементи, месечна емисија Центра за промоцију науке на *radioaparat.com*;

- Праћење свих манифестација, догађаја и програма које ЦПН организује (*art+science* конкурси, програми и изложбе, сарадња са научном заједницом, Сајам књига, Семинар о рецензирању, Семинар о примени мисаоних експеримената у настави, Мај месец математике, *Open SciComm* конференција итд.).

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: број и разноврсност медијских објава (од 2 до 15 дневно);
- Индикатор 2: досег објава преко медија и друштвених мрежа (од 1.000 до 3 милиона);
- Индикатор 3: континуирани квалитет односа са представницима медија;
- Индикатор 4: разгранана прича о представљеним темама (даље интересовање представника медија за интервјуе, изјаве, праћење манифестација или одређених програма);
- Индикатор 5: интеракција са најширом јавношћу кроз друштвене мреже.

2.3. Семинар о рецензирању

Група истраживача, који су уједно рецензенти и чланови уредништава међународних часописа (а неки и учесници COST акције TD1306 „New frontiers in peer-review“), у сарадњи са Центром за промоцију науке (ЦПН), креирала је семинар о рецензирању, намењен докторандима и млађим истраживачима. На појединим факултетима у Србији студенти се обучавају за писање научних радова, док обуке за рецензирање готово да нема. Анкета спроведена међу уредницима 22 часописа који се штампају у Србији (одговорило је 50 од 70 уредника) показала је да је процес рецензирања неефикасан, највише због слабог одзива позваних рецензента, дугог чекања на рецензију, а у извесној мери и због недовољне компетентности и стручности рецензента. Став једног броја уредника је да је образовање и тренинг рецензента (посебно младих) пут којим треба ићи да би се побољшала ефикасност.

Трочасовни семинар у коме учествује петоро предавача обухвата теме у распону од тога како добро урадити рецензију, преко етике у рецензирању до епистемолошких аспеката писања и рецензирања научних радова и функционисања специфичних рецензентских мрежа и платформи као што је Publons. Угледни предавачи са богатим искуством уређивања и рецензирања за рецензиране научне часописе осврћу се и на бројна занимљива питања која су у вези са процесом рецензирања: зашто рецензирати?; шта су циљеви рецензирања?; да ли рецензент помаже уреднику часописа или аутору?; да ли је рецензент и аутор рада који рецензира?; да ли рецензент може бити објективан?; да ли се рецензирање може цитирати?; као и многа друга питања.

Кроз Семинар о рецензирању је досад прошло више од 500 истраживача са свих универзитета у Србији.

У плану је одржавање најмање 3 семинара са физичким присуством и једног у виду вебинара у току 2021. године.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број одржаних семинара (3 семинара + 1 вебинар, уколико околности то дозволе)
- Индикатор 2: Број истраживача које учествовао у семинарима, као и позитивна евалуација од стране полазника (300 истраживача)

2.4 Акредитовани семинар стручног усавршавања наставника ”Примена мисаоних експеримената у настави” (K2 – Компетенције за поучавање и учење)

Мисаони експерименти своју примењивост налазе у свим наставним предметима, у готово свим начинима извођења наставе, могу да буду део сваког метода преношења и стицања знања, незаобилазни су у процесу учвршћивања и ретенције знања и пружају неограничен простор за иновацију у сферама наставе, образовања и васпитања.

Мисаони експерименти су здрава посланица за мозак. У ери брзе хране за наше осиромашено мишљење, сервиране у експрес ресторанима електронских медија и друштвених мрежа, они пружају много више од укрштеница и судокуа. Мисаони експерименти отварају капије изукрштаних, китњастих, непредвидивих стаза у вртovima мишљења, уводећи нас у забавне лавиринте закључивања о питањима и интелектуалним заврзламама које су нас одвајкада мучиле или за које, испоставиће се нажалост, никада нисмо ни чули. Као што ученици имају тенденцију да се „навучу“ на своје омиљене електронске игрице, мисаони експерименти показују подједнаку адиктивност у педагошком контексту, у процесу учења и преношења знања. То дугују начину постављања проблема, који сместа захтева неку реакцију, нуђење било каквог решења, изазива гранање решења, приморава на одабир најуспешнијег решења или чак позива на разрешење, на одбацивање проблема као псеудопроблема. У том смислу, у контексту наставе, нема активности која више буди интелектуалну радозналост од мисаоних експеримената.

Семинар је у каталогу ЗУОВ-а заведен под каталошким бројем 554 и акредитован је за школску 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021. и 2021/2022. годину.

Кроз овај програм досад је прошло више од 300 наставника из читаве Србије.

Циљна група: Наставник предметне наставе – гимназија; наставник општеобразовних предмета – средња стручна школа; наставник стручних предмета – средња стручна школа; наставник у школи за образовање одраслих; наставник општеобразовних предмета у средњој уметничкој школи (музичке, балетске, ликовне); наставник стручног предмета у основној/средњој уметничкој школи (музичке, балетске, ликовне); наставник изборних и факултативних предмета; стручни сарадник у школи.

Приоритетна област стручног усавршавања на коју се програм односи: Унапређивање компетенција наставника у области планирања и реализације наставе оријентисане на исходе (подизање нивоа методичких знања релевантних за циљеве и исходе предмета/области).

У плану је одржавање најмање 3 семинара са физичким присуством у току 2021. године.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Број одржаних семинара (најмање 3 уколико пандемијске околности дозволе)
- Индикатор 2: Број наставника који су похађали семина (70-150)
- Индикатор 3: Број позитивних евалуација наставника

2.5. Интерне публикације

Једна од обавеза Сектора за издаваштво и медијску продукцију јесте и израда интерних публикација и извештаја. На сваких шест месеци Центар за промоцију науке подноси Полугодишњи извештај о свом раду Министарству просвете, науке и технолошког развоја. Задатак Сектора за

издаваштво и медијску продукцију јесте да прикупи извештаје о раду и активностима осталих сектора ЦПН-а у протеклих шест месеци, а да их затим обједини у један извештај, лекторише текст, припреми фотографије, преломи текст и одради његову коректуру, пре него што се овај извештај достави надлежном министарству.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: Припрема полугодишњег извештаја (јануар-јун)
- Индикатор 2: Припрема полугодишњег извештаја (јул-децембар)

2.6. Радио Елементи

Емисија Радио Елементи емитоваће се сваког последњег уторка у месецу, а све досадашње и будуће емисије могу се слушати на овом [линку](#). У емисији се обрађују теме, активности и циљеви свих програма и сектора ЦПН-а, уз интерне и екстерне госте и интервјуе са њима. Планирано је да новом порталу Елементаријум постоји и посебан део где се емисије могу послушати.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: број слушалаца (500 по емисији);
- Индикатор 2: разноврсност и покривање релевантних тема;
- Индикатор 3: број посета на новом порталу Елементаријум.

2.7 Видео продукција

Центар за промоцију науке има и свој *YouTube* канал, на ком је у сваком тренутку могуће погледати видео материјале о активностима које организује и спроводи ЦПН. На новом порталу Елементаријум постојаће посебан део посвећен видео продукцији, а снимци ће бити постављени и унутар самих текстова на сајту. Осим снимака са догађаја у оквиру различитих пројеката ЦПН-а, конференција, манифестација и разноврсних перформанса које осмишљавају запослени у Центру, на званичном ЈТ каналу ЦПН-а постављају се и најаве за нова издања Елемената, јавни позиви и интервјуи са угледним саговорницима из света науке. У плану је да се ове године интензивира активност на каналу, што кроз планско повећање броја посетилаца и пратилаца, што кроз производњу разноврсних садржаја.

Индикатори успешности:

- Индикатор 1: број објављених снимака на *YouTube* каналу;
- Индикатор 2: број прегледа појединачних снимака;
- Индикатор 3: број посета на новом порталу Елементаријум.
- Индикатор 4 1000-1200 пратилаца до краја 2021.

3. Сектор за међународну сарадњу

У Сектору за међународну сарадњу обављају се послови који се односе на:

- сарадњу са сродним организацијама из региона, Европске уније и света,
- извршавање обавеза на основу чланства у сродним организацијама и удружењима научних клубова, центара и музеја, (*ECSITE, EUSEA, ESOF*),
- иницирање и реализацију међународне сарадње са високошколским установама и другим научноистраживачким организацијама и привредним друштвима и њиховим асоцијацијама на остваривању промоције и популаризације науке и технологије,
- предлагање учешћа и планирање пројеката у области промоције и популаризације науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа,
- учествовање у припреми предлога програма промоције науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа,
- припремање стратешких и програмских докумената за финансирање активности у области промоције и популаризације науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа, из фондова ЕУ и других извора финансирања,
- вођење евиденције о свим предложеним и одобреним пројектима,
- организовање, спровођење и контролу спровођења пројеката из области промоције и популаризације науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа, који су одобрени за финансирање из фондова ЕУ и других извора финансирања,
- учешће у релевантним одборима и групама за праћење пројеката и координацију са осталим корисницима пројеката,
- спровођење активности од значаја за видљивост пројеката и огласа за пројекте финансираних из фондова ЕУ и других међународних извора финансирања,
- извештавање о спровођењу пројеката финансираних из фондова ЕУ и других међународних извора финансирања из области промоције и популаризације науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа,
- учешће на међународним стручним скуповима, конференцијама, семинарима и радионицама у области промоције и популаризације науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа,
- сарадњу са осталим секторима при припреми предлога за пројекте финансиране из фондова ЕУ и других извора финансирања.

Од свог оснивања 2010. године, Центар за промоцију науке активно развија своју међународну сарадњу, најпре кроз укључивање у сродне европске и глобалне асоцијације, учешће на конференцијама и разноврсним догађајима који окупљају сличне организације, и реализовање заједничких планова и програма.

Паралелно се креће и са учешћем у пројектним конзорцијумима и апликацијама. Први пројекат у коме Центар учествује била је Ноћ истраживача 2012. године под називом *FRIEND2YOU*, финансирана кроз ФП7 програм Европске комисије. Координатор пројекта је био Факултет техничких наука из Новог Сада. Након тога Центар значајно развија своју сарадњу, и активно партиципира и аплицира за пројектна финансирања кроз различите ЕУ програме – ФП7, ЛЛП Коменџус, Еразмус+, Креативна Европа, КОСТ и Хоризонт 2020.

Почевши од 2014. година, Центар постаје редовни учесник већег броја пројеката који се баве разноврсним темама попут (не)формалног образовања, примене концепта „Одговорног истраживања и иновација“ (енгл. *Responsible Research and Innovation – RRI*), родног оквира, етике, интердисциплинарне сарадње научника и уметника.

У последње две године, уз фокус на научној комуникацији као кровној делатности ЦПН-а, најзаступљенији су пројекти посвећени научном образовању, односно савременом STEM образовном моделу (енгл. *STEM – Science, Technology, Engineering, Math*). Као одговор на захтеве сложеног учешћа у пројектима и све већи број разноврсних активности, средином 2015. године се формира Сектор за међународну сарадњу, како би се објединили аплицирање, управљање и координација европским пројектима, и како би се побољшали умрежавање и повезивање са сродним партнерима и асоцијацијама.

Током 2018. године, Центар за промоцију науке започео је рад на девет нових пројеката који се баве низом тема од друштвеног значаја, а посвећени су научном образовању намењеном свим генерацијама, повезивању уметности и науке, научноистраживачкој делатности, али и климатским променама и вештачкој интелигенцији као темама које обликују нашу садашњост али и будућност. Пројекте воде организације из Ирске, Аустрије, Немачке, Пољске, Белгије и Србије, а у њима, поред бројних европских, учествују и партнери из далеких крајева и култура попут Јапана, Канаде, Јужне Африке или Грузије.

Центар је тренутно партнер у 15 активних европских пројеката и иницијатива. Укупан број пројеката у којима је ЦПН учествовао откако су започете активности у области међународне сарадње и европских пројеката је 40, што је, када се у обзир узму величина Центра и број запослених и ангажованих колега, јединствен и изузетан резултат на нивоу читаве Србије па и шире.

Активности Сектора за међународну сарадњу се реализују уопштено на два начина: континуирано током читаве године (целогодишње активности) и повремено, с нагласком на одређеним временским периодима током године, било у виду већих појединачних догађаја (нпр. манифестације или конференције), било у виду мањих догађаја или циклично организованих активности (нпр. радионице, тренинзи, састанци и сл.)

Целогодишње активности Сектора за међународну сарадњу

- 3.1 Припрема извештаја и пратеће документације за међународне пројекте у којима учествује Центар,
- 3.2 Опште активности у оквиру међународних пројеката у којима учествује Центар – прикупљање и обрада података, писање извештаја, јавни догађаји, промотивне активности, дисеминација методологије и резултата, и друго,
- 3.3 Аплицирање за пројекте финансиране кроз ЕУ и друге међународне фондове,
- 3.4 Чланство у међународним асоцијацијама и учешће у повезаним дешавањима – *ECSITE, EUSEA, TRAS, Science & You*,
- 3.5 Активности у оквиру пројекта *Scientix* и подршка СТЕ(А)М образовању.

Периодичне активности Сектора за међународну сарадњу

- 3.6 Осмишљавање, припрема и реализација националне *art+science* манифестације
- 3.7 Представљање Унескових Препорука о науци и научним истраживачима – догађај на високом нивоу,
- 3.8 Припрема и реализација *Open SciComm* конференције,
- 3.9 Припрема и тестирање *art+science* пројекта Климатске капсуле за програмске активности у 2022.
- 3.10 Гостовање програмских активности Центра у региону,
- 3.11 Учешће на Фестивалу Арс електроника, Линц, Аустрија,
- 3.12 Ноћ истраживача.

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ СЕКТОРА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ ТОКОМ 2021

3.1 Припрема извештаја и пратеће документације за међународне пројекте у којима учествује Центар

Тентативна динамика активности:

- јануар: *TeRRIFICA* (периодични извештај 2), *SySTEM 2020* (технички извештај)
- фебруар: *European ARTificial Intelligence Lab* (технички извештај)
- март: *ReFocus 3.0* и *ReCoNneCt 20.20* (финални извештаји)
- април: *ODYSSeY* (финални извештај)
- мај: *RRING* (финални извештај)
- јун: *Scientix* (периодични извештај)
- август: *SySTEM 2020* (финални извештај)
- новембар: припрема обједињеног буџета ЦПН пројеката за 2022. годину
- децембар: *European ARTificial Intelligence Lab* (финални извештај)

Индикатори успешности:

- координација израдом радних листи за пројекте у којима учествује Центар: 10+
- израда финалних извештаја: 5+
- израда периодичних и техничких извештаја: 4+

3.2 Опште активности у оквиру међународних пројеката у којима учествује Центар – прикупљање и обрада података, писање извештаја, јавни догађаји, промотивне активности, дисеминација методологије и резултата, и друго

План активности

- писање најава, извештаја и текстова о реализованим јавним догађајима за потребе објављивања на ЦПН сајту, порталу Елементаризум и у часопису Елементи

Индикатори успешности:

- број пројектних активности у Научном клубу Центра: 10+
- број пројектних активности у Мрежи научних клубова: 20+
- учешће на састанцима пројеката: 30+
- учешће на другим догађајима пројеката: 10+
- број медијских објава кроз ЦПН канале: 30+

3.3 Аплицирање за пројекте финансиране кроз ЕУ и друге међународне фондове

План активности: Како су расписи нових позива у искључивој надлежности Европске комисије и како је 2021. година када започињу нови циклуси програма на које Центар уобичајено аплицира (Хоризонт Европа, Еразмус+, Креативна Европа), немогуће је предвидети тачан ангажман. У плану је аплицирање на већи број пројеката (15+) у току 2021. године.

Динамика активности

- јануар: аплицирање за Европску Ноћ истраживача и Европски зелени договор (оба Хоризонт 2020)

Индикатори успешности:

- број предатих пројектних апликација у 2021: 15+
- број новодобијених пројеката у 2021: 3+

3.4 Чланство у међународним асоцијацијама и учешће у повезаним дешавањима – *ECSITE, EUSEA, TRAS, Science & You, ENoLL, EMAP, ECSA*

Центар активно учествује у раду више европских асоцијација и иницијатива, почевши од кровне асоцијације *ECSITE* (научни центри и музеји), преко *EUSEA*-е (организација научнопопуларних догађаја и великих манифестација) и *Scientix*-а (највећа европска мрежа STEM образовања), до искључиво пројектних мрежа и иницијатива попут (актуелних) *RRING*-а *AI Lab*-а.

Захваљујући учешћу у овим мрежама, Центар је изразито унапредио своју међународну позицију, унапредио своје програмске активности, иновирао свој приступ, тематску разноврсност и интерне процедуре, као и бројност и квалитет учешћа у пројектима финансираним кроз програме Европске комисије.

План активности

- комуникација и технички услови учешћа у раду датих асоцијација
- учешће у Програмском одбору *ECSITE*-а (континуирано)
- припрема и предаја предлога сесија, разговора и презентација на датим конференцијама
- организација учешћа партнера из ових мрежа на ЦПН конференцији *Open SciComm*
- могућност организације састанка *TRAS* мреже у Београду (у оквиру *Open SciComm* конференције)

Динамика активности

- фебруар: плаћање чланарина у складу са динамиком активације ЦПН буџета; припрема сесија за *ECSITE* конференцију; припрема сесије за *Science & You* конференцију; састанак Програмског одбора *ECSITE*-а (припреме за конференцију 2021)
- март: припрема сесија за *ECSITE* конференцију
- април: рецензирање пристиглих предлога сесија и састанак Програмског одбора *ECSITE*-а
- мај: одабир пристиглих предлога сесија и састанак Програмског одбора *ECSITE*-а
- јун: учешће на *ECSITE (онлајн)* конференцији; састанак Програмског одбора *ECSITE*-а
- јул: припрема сесија за *EUSEA* конференцију
- септембар: састанак Програмског одбора *ECSITE*-а (техничке припреме за конференцију 2022)
- октобар: учешће на *EUSEA* конференцији; повезани сегменти на *Open SciComm* конференцији
- новембар: одабир пристиглих предлога сесија за 2022. и састанак Програмског одбора *ECSITE*-а

Индикатори успешности:

- број учесника из Центра на виртуелној конференцији *ECSITE*: 3
- број учешћа на састанцима Програмског одбора *ECSITE*-а: 1 физички, 3 већа виртуелна
- број учесника из Центра на *EUSEA* конференцији: 1
- број учешћа на другим виртуелним и/или физичким конференцијама: 3+

3.5 Активности у оквиру пројекта *Scientix* и подршка СТЕ(А)М образовању

Scientix је највећа европска мрежа у домену научног образовања и савременог СТЕМ образовног приступа. Центар је национална контакт тачка пројекта од 2017, као и партнер са организацијом *European SchoolNet*, координатором *Scientix* пројекта, у више других европских пројеката. Током 2021, планирано је одржавање више пројектних радионица и презентација пројекта *Scientix* широм Србије, у сарадњи са наставницима – амбасадорима пројекта. У оквиру конференције *Open SciComm*, један сегмент ће бити посвећен СТЕ(А)М образовању са програмом осмишљеним под окриљем пројекта *Scientix*.

План активности

- активна комуникација са *European SchoolNet*-ом
- активна комуникација са амбасадорима пројекта *Scientix* у Србији
- активна комуникација са локалним партнерима (Мрежа научних клубова, школе, центри неформалног образовања...)
- писање техничког извештаја за сваки одржани догађај

Динамика активности

- **јануар:** техничке и организационе припреме *Scientix* догађаја у Србији; писање и предаја апликације за СТЕАМ пилот-пројекат у оквиру мреже
- **фебруар:** виртуелни састанак са амбасадорима пројекта *Scientix* у Србији
- **март:** виртуелни *Scientix* догађај
- **мај:** (виртуелни) *Scientix* догађај; организација *Scientix* сегмента на конференције *Open SciComm*
- **јун:** (виртуелни) *Scientix* догађај; организација *Scientix* сегмента на конференције *Open SciComm*
- **јул:** организација *Scientix* сегмента на конференције *Open SciComm*
- **август:** организација *Scientix* сегмента на конференције *Open SciComm*
- **септембар:** организација *Scientix* сегмента на конференције *Open SciComm*
- **октобар:** организација *Scientix* сегмента на конференције *Open SciComm*
- **новембар:** учешће на састанку/конференцији у Бриселу

Индикатори успешности:

- пројектне радионице и презентације *Scientix*-а у Србији: 10
- број учесника на тим догађајима (наставници и едукатори): 200+
- мини-конференција у Србији (у оквиру *Open SciComm*-а): 1
- учешће на састанку-конференцији у Бриселу: 2 особе

3.6 Осмишљавање, припрема и реализација националне *art+science* манифестације

Шесто издање манифестације *art+science* одржаће се на више локација у Београду током септембра и октобра 2021. Програм фокусиран на вештачку интелигенцију представиће радове домаћих и међународних стваралаца настале кроз различите методологије и селекције. Манифестација ће у 2021. бити отворена током Недеље истраживача, као интегрални део програма Европске ноћи истраживача. Финални део манифестације ће бити повезан са међународном *Open SciComm* конференцијом чији ће један од носећих сегмената бити посвећен научно-уметничким сарадњама у домену вештачке интелигенције.

Програм ће се реализовати под окриљем пројекта *Европска лабораторија вештачке интелигенције* који у највећој мери и финансира реализацију целокупне манифестације. Како ће се пројекат у том тренутку приближити своме крају, у Београду би требало да се окупи целокупни конзорцијум пројекта који ће учествовати и на *Open SciComm* конференцији.

Додатно, а поводом 10. рођендана Центра за промоцију науке, у плану је да у Србији први пут гостује уметник Алекс Брага са својим иновативним и експерименталним пројектом *A-MINT* – музичко-технолошким перформансом заснованим на уметничкој креативности и технолошкој супериорности система вештачке интелигенције.

Уметничко-научна платформа Центра *art+science* препозната је од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја као иновативна, мултидисциплинарна иницијатива која је уврштена у Стратегију паметне специјализације Републике Србије. У питању је једина мера у оквиру Стратегије за чију је реализацију задужен Центар за промоцију науке.

План активности

- константна комуникација са уметницима, научницима и другим сарадницима
- константна комуникација са партнерима у оквиру пројекта *AI Lab*
- обезбеђивање додатних средстава, кофинансирања и спонзорстава (домаћи и међународни извори)
- обезбеђивање адекватних простора за одржавање манифестације
- креирање визуелног идентитета
- креирање и успостављање ПР кампање, и промотивних и медијских активности
- уговарање ангажмана пружаоца разноврсних услуга
- обезбеђивање логистике гостујуће уметнике и друге учеснике – превоз, смештај, подршка, додатни садржаји
- припрема и израда материјала за манифестацију (каталог, флајер, банери, легенде, просторна графика...)
- организација састанка пројекта *AI Lab* у Београду
- организација састанка *TRAS* мреже у Београду
- припрема апликације за *art+science* програм у оквиру Европске престонице културе 2022. – Нови Сад

Динамика активности

- **јануар:** редизајн и успостављање нове онлајн *art+science* платформе; припрема и предаја апликације за *art+science* програм у оквиру Европске престонице културе 2022. – Нови Сад; редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; почетак и активности у оквиру *a+s+cpn* селекције
- **фебруар:** редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; редизајн и успостављање нове онлајн *art+science* платформе; активности у оквиру *a+s+cpn* селекције; почетак и активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције
- **март:** редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; активности у оквиру *a+s+cpn* селекције; активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције
- **април:** редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; активности у оквиру *a+s+cpn* селекције; активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције; активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције

- мај: редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; активности у оквиру *a+s+cpn* селекције; активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције
- јун: редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; активности у оквиру *a+s+cpn* селекције; активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције; почетак ПР кампање
- јул: редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; активности у оквиру *a+s+cpn* селекције; активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције; иницијалне ПР активности
- август: редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; активности у оквиру *a+s+cpn* селекције; активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције; ПР активности средњег интензитета
- септембар: редовна комуникација са уметницима, научницима, партнерима у оквиру *AI Lab* пројекта и другим сарадницима; *art+science* манифестација; активности у оквиру *a+s+cpn* селекције; активности у оквиру националне *a+s AI Lab* селекције; ПР активности највишег интензитета
- октобар: *art+science* манифестација; састанак *AI Lab* пројекта у Београду; састанак *TRAS* мреже у Београду; *art+science AI* сегмент на *Open SciComm* конференцији; ПР активности највишег интензитета
- новембар: финализација плаћања и административних обавеза за потребе пројекта *AI Lab* и *art+science* манифестације; припрема финалног извештаја за пројекат *AI Lab*

Индикатори успешности:

- број изложених радова: 20
- број ЦПН продукција: 3
- број гостујућих уметника: 20
- број домаћих уметника: 10
- број укључених истраживача: 18
- број *art+science* сесија на *Open SciComm* конференцији: 4
- број говорника у оквиру *art+science* сесија: 15
- број посетилаца: 10,000+
- број медијских објава: 100+
- број онлајн објава кроз ЦПН канале: 50+

3.7 Представљање Унескових Препорука о науци и научним истраживачима – догађај на високом нивоу

У оквиру рада на пројекту *RRING*, Центар ће у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја организовати догађај на високом експертском и политичком нивоу, како би се кључним доносиоцима одлука у земљи представиле Унескове Препоруке о науци и научним истраживачима, и како би се добио њихов одговор и даља подршка у анализи и примени Препорука. Паралелно са овим, Центар је иницирао оснивање Радне групе са циљем припреме првог националног Извештаја о Унесковим Препорукама о науци и научним истраживачима.

План активности

- организација рада у оквиру Радне групе

- обезбеђивање адекватних експерата за два онлајн упитника
- организација физичког догађаја на високом нивоу (уколико дозволе околности)
- услед непредвидљивости услова за организацију јавних догађаја у датом периоду, постоји могућност да се догађај реализује у виртуелној форми
- прикупљање и обрада података и различитих материјала, у оквиру Радне групе и у сарадњи са МПНТР-ом

Динамика активности

- **јануар:** прикупљање података и материјала за припрему националног извештаја, према десет тематских целина; онлајн упитници за УНЕСКО тематске целине 2 и 3; други састанак радне групе
- **фебруар:** обрада прикупљених материјала; обрада података добијених преко упитника (у сарадњи са *RRING* конзорцијумом); секундарно прикупљање података и материјала за припрему националног извештаја, према десет тематских целина; припрема националног извештаја; трећи састанак радне групе
- **март:** организација догађаја на високом експертском и политичком нивоу; четврти, финални састанак Радне групе; писање и предаја финалног извештаја МПНТР-у; предаја извештаја за потребе пројекта *RRING*;

Индикатори успешности:

- број састанака Радне групе (виртуелни): 3
- број догађаја (физички): 1
- број попуњених онлајн упитника: 8
- број екстерних учесника: 20+

3.8 Припрема и реализација *Open SciComm* конференције

Конференција *Open SciComm* ће представити најбоље праксе научне комуникације, олакшавајући размену идеја, активно умрежавање и подстицање јавног разумевања и примене науке. Конференција ће допринети мисији Центра повезивањем и приближавањем научне заједнице и друштва кроз креативни дијалог. Четири тематске целине конференције ће бити посвећене климатским променама, вештачкој интелигенцији у контексту *art+science* сарадњи, грађанским научним истраживањима и СТЕ(А)М образовном моделу.

План активности

- успостављање радне структуре и динамике по 4 тематске целине
- осмишљавање програмских целина и сесија
- комуникација са партнерима у оквиру међународних асоцијација и пројеката у којима учествује Центар како би се обезбедило адекватно учешће и репрезентативност датих сегмената рада Центра
- успостављање комуникације са потенцијалним говорницима и другим учесницима
- потврда програма, учесника и распореда сесија
- припрема и израда материјала за конференцију (каталог, флајер, банери, легенде, просторна графика...)
- обезбеђивање логистике за учеснике конференције – превоз, смештај, подршка, додатни садржаји

- техничка организација конференције – простор, брендинг, кетеринг

Динамика активности

- март: иницијални састанак организационог одбора; потврда тематских целина; креирање пројектног тима, распоред задужења
- април: комуникација са потенцијалним домаћим и међународним учесницима; уговарање и потврда говорника
- мај: комуникација са потенцијалним домаћим и међународним учесницима; уговарање и потврда говорника; припрема и дизајн вебсајта конференције
- јун: вебсајт отворен; позив за учеснике; иницијалне ПР и медијске активности
- јул: потврда програма; ПР активности средњег интензитета
- август: припрема пројектних материјала; ПР активности средњег интензитета; техничке припремне радње
- септембар: ПР активности средњег интензитета; финална потврда свих говорника; финална потврда свих учесника
- октобар: ПР активности високог интензитета; продукција пројектних материјала; долазак и смештај гостију; организација пратећих садржаја; реализација конференције

Индикатори успешности:

- програмске целине: 4
- број сесија: 12
- број радионица: 4
- учесника у програму: 40+
- учесника конференције: 200+

3.9 Припрема и тестирање *art+science* пројекта Климатске капсуле за програмске активности у 2022.

У оквиру обједињеног приступа повезивања више програмских и пројектних активности Центра, као и усвојених и тестираних методологија (*art+science*, *citizen science*, *living lab*, ко-креирање), Центар развија концепт оригиналне и јединствене Климатске капсуле која би требало да буде премијерно представљена у оквиру програма Европске престонице културе – Нови Сад 2022. Капсула је замишљена као мултимедијална, мобилна и модуларна научно-уметничка платформа која ће бити коришћена у активностима Центра до 2030. године, до када би требало да, на глобалном нивоу, буду испуњени Циљеви одрживог развоја Уједињених нација.

План активности

- формирање пројектног тима и успостављање пројектног задатка
- сарадња са експертима и екстерним сарадницима Центра у домену климатологије, обраде података, обновљивих извора енергије, самоодрживости, CO_2 отиска и сл.
- сарадња са техничким сарадницима
- ангажман различитих мајстора и пружаоца услуга
- набавка потрошних материјала
- набавка специфичне опреме
- контекстуализација и припреме за *art+science* програм у 2022, у оквиру програма Европске престонице културе – НС2022.

Динамика активности

- јун: припрема и окупљање пројектног тима; осмишљавање пројектног задатка
- јул: повезивање, консултације и сарадња са екстерним експертима
- август: техничко-технолошко повезивање спољашњег и унутрашњег простора Капсуле; тестирање мобилности; израда физичког прототипа
- септембар: консултације са експертима и гостима *art+science* програма
- октобар: консултације са експертима и гостима *art+science* програма; представљање концепта Капсуле у оквиру *Open SciComm* конференције
- новембар: тестирање могућности капсуле на примеру једног *art+science* пројекта; тестирање модуларности
- децембар: финализација и прото-поставка / излагање Климатске капсуле (интерни јавни догађај)

Индикатори успешности:

- креирање прототипа: 1
- интерно тестирање функционалности: 1
- консултације са научницима и уметницима: 10

3.10 Гостовање програмских активности Центра у региону

Посебно важан и истакнут сегмент међународне сарадње представљају партнерства, заједнички рад и гостовања у ширем региону Југоисточне Европе. С обзиром на тренутне околности, тешко је предвидети могућности и реални домашај током 2021, те је планиран нешто мањи број активности у односу на редовни.

План активности

- комуникација са партнерима Центра у Југоисточној Европи
- комуникација и повезивање са новим партнерима
- уговарање до два гостовања у другој половини 2021.
- реализација гостовања

Динамика активности

- јун: комуникација са редовним партнерима; претрага потенцијалних партнера
- јул: комуникација са редовним партнерима; претрага потенцијалних партнера
- септембар: уговарање гостовања, прецизирање садржаја, учесника и техничких аспеката
- октобар: уговарање гостовања, прецизирање садржаја, учесника и техничких аспеката
- новембар: уговарање гостовања, прецизирање садржаја, учесника и техничких аспеката

Индикатори успешности:

- број регионалних гостовања: 2
- број представљених програмских активности Центра: 2+
- број учесника из Центра: 4+

3.11 Учешће на Фестивалу Арс електроника, Линц, Аустрија

Фестивал Арс електроника у Линцу представља највећи светски скуп истраживача, уметника и разноврсних стваралаца на пресеку уметности, науке и нових технологија. Почевши од 2014,

Центар редовно учествује у програмима и активностима у оквиру Фестивала, са својим програмским и пројектним активностима.

План активности

- комуникација и уговарање модалитета учешћа и/или сарадње
- осмишљавање и припрема предвиђеног садржаја
- организација и техничке припреме учешћа на Фестивалу

Динамика активности

- јун: комуникација са колегама из Арс електронике; уговарање заједничких програмских активности и/или садржаја (физички/виртуелно)
- јул: потврђивање модалитета учешћа; припрема материјала за Фестивал
- август: финализација и предаја материјала за Фестивал
- септембар: учешће на Фестивалу Арс електроника

Индикатори успешности:

- број учесника из Центра: 8
- учешће у програмима Фестивала: 1
- учешће у пројектним састанцима: 1

3.12 Ноћ истраживача

Ноћ истраживача је највећи паневропски догађај у домену промоције и популаризација науке. Центар за промоцију науке активно учествује у организацији програма од 2011, док од 2012. учествује у самим пројектима Европске ноћи истраживача који се тренутно финансирају кроз ЕУ програм Хоризонт 2020. Радом у оквиру ове активности руководи Сектор за програмске активности, док Сектор за међународну сарадњу пружа техничку, логистичку и административну подршку у реализацији свих пројектних и појединих програмских активности. План и динамика активности, као и повезани индикатори, у ингеренцији су колега из Сектора за програмске активности.

4. Сектор за сарадњу са научноистраживачким организацијама

У Сектору за сарадњу са научноистраживачким организацијама обављају се послови који се односе на:

- предлагање и припремање пројеката сарадње са институтима, високошколским установама и другим научноистраживачким организацијама и привредним друштвима и њиховим асоцијацијама на остваривању промоције и популаризације науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа,
- учествовање у припреми предлога програма промоције науке, научнотехнолошких резултата и достигнућа,
- учествовање у припреми стратешких и програмских докумената у сарадњи са научноистраживачким организацијама (као корисницима пројекта) за финансирање из фондова ЕУ и других извора финансирања,
- вођење евиденције о свим предложеним и одобреним пројектима,
- организовање, спровођење и контролу спровођења пројеката у којима су научноистраживачке организације корисници пројекта, који су одобрени за финансирање из фондова ЕУ и других извора финансирања,
- спровођење активности од значаја за видљивост пројеката финансираних из фондова ЕУ и других извора финансирања у којима су научноистраживачке организације корисници пројекта,
- извештавање о спровођењу пројеката финансираних из фондова ЕУ и других извора финансирања у којима су научноистраживачке организације корисници пројекта,
- учествовање у умрежавању и повезивању научноистраживачких организација,
- учествовање у повезивању научноистраживачких организација са локалном самоуправом и привредним субјектима,
- учествовање у организацији представљања научноистраживачких организација кроз мрежу научних клубова,
- учествовање у организацији заједничког излагања научних издања научноистраживачких организација на Међународном сајму књига у Београду,
- сарадњу са осталим секторима у сарадњи са научноистраживачким организацијама, локалним самоуправама и привредним субјектима.

План активности за 2021. годину:

Јануар-Децембар

Активност: Спровођење активности од значаја за видљивост пројеката финансираних из фондова ЕУ и других извора финансирања у којима су научноистраживачке организације корисници пројекта.

Веб страница НИО осмишљена је да пружа актуелне информације о могућностима које нуде многобројни извори у Србији, Европи и широм света. Било да се ради о наградном конкурс, стипендирању или финансирању пројеката све информације се објављују благовремено и намењене су научноистраживачкој заједници у најширем смислу.

Индикатори успешности:

- минимално 10 објављених најава на страници НИО месечно
- минимално 100 посета на страници НИО месечно

Фебруар

Активност 1: Једнодневни вебинар - радионица о научној комуникацији.

Вебинар би представио активности у којима Центар учествује које подразумевају научну комуникацију. Отварање дијалога између шире јавности и науке омогућава да се заинтересоване стране упознају са научним знањима, али и да се научни сектор упозна са потребама, очекивањима и проблемима које друштво има. У циљу повећања видљивости науке у РС и јачања комуникације између друштва и научноистраживачког и иновационог система, научна комуникација представља један од значајних алата.

Индикатори успешности:

- минимално 40 учесника
- минимално 15 медијских објава
- минимално 50 пратилаца живог преноса на фејсбуку
- објава снимљеног материјала на друштвеним мрежама

Март

Активност 1: Први Инфо дан новог програма ЕУ Хоризот Европа, у сарадњи са МПНТР, ПКС, НИО, Заводом за интелектуалну својину, ЕУТА, Универзитетима и другим институцијама.

У циљу да настави са добром праксом из претходних година, ЦПН планира да организује виртуалне сесије и предавања као подршку ширењу знања о новом програму Европске комисије за истраживања и иновације Хоризонт Европа. Имајући у виду да континуирно расте ниво конкуритивности на међународном нивоу тако што бројне европске државе својим истраживачима пружају подршку да се кроз различите програме представе или искажу и надмећу на глобалном нивоу, неопходно је пружити исту такву подршку и домаћим истраживачима. Сви материјали и презентације са догађаја су јавни и објављени на ЦПН веб страници и омогућено је преузимање снимљених програма са ЦПН друштвених мрежа.

Активност 2: Први ЦПН newsletter: Дисеминација активности у које је ЦПН укључен као партнер, преглед активности свих сектора. Слање електронске поште НИО, у форми newsletter-а.

Индикатори успешности:

- минимално 100 учесника на предавању (Инфо дан на мрежи)
- минимално 200 пратилаца живог преноса на фејсбуку
- објава снимљеног материјала на друштвеним мрежама

Април

Активност 1: Вебинар - представљање могућности сарадње у оквиру Европске мреже научних центара и музеја – ECSITE.

ЦПН је члан Европске мреже научних центара и музеја (ESCITE, European Network of Science Centres and Museums) од 2011. године. Она повезује професионалце из области промоције науке из више од 350 институција у 50 земаља. Основан пре тридесет година, ESCITE промовише сарадњу својих чланица кроз пројекте и активности, како би помогао у унапређивању размене идеја и решења актуелних питања данашњице. Манифестације које популаришу науку организују се широм Европе где научници из најразличитијих области и институција добијају прилику да грађане

информишу о својим невероватним открићима, приближе непознато и заинтересују их за науку. Како је ЦПН део стратешког програма развоја Србије у економији знања, и институција која такође кроз бројне популаризаторске догађаје развија научну повезаност и писменост, сарадња са овом европском мрежом из године у годину јача. Тренутно су активна четири заједничка пројекта.

Индикатори успешности:

- минимално 70 учесника на предавању
- минимално 100 пратилаца живог преноса на фејсбуку
- објава снимљеног материјала на друштвеним мрежама

Мај

Активност 1: Други Инфо дан новог програма ЕУ Хоризонт Европа, у сарадњи са МПНТР, ПКС, НИО, Заводом за интелектуалну својину, ЕУТА, Универзитетима и другим институцијама.

У циљу да настави са добром праксом из претходних година, ЦПН планира да организује виртуалне сесије и предавања као подршку ширењу знања о новом програму Европске комисије за истраживања и иновације Хоризонт Европа. Имајући у виду да континуирно расте ниво конкуритивности на међународном нивоу тако што бројне европске државе својим истраживачима пружају подршку да се кроз различите програме представе или искажу и надмећу на глобалном нивоу, неопходно је пружити исту такву подршку и домаћим истраживачима. Сви материјали и презентације са догађаја су јавни и објављени на ЦПН веб страници и омогућено је преузимање снимљених програма са ЦПН друштвених мрежа.

Индикатори успешности:

- минимално 100 учесника на предавању (Инфо дан на мрежи)
- минимално 200 пратилаца живог преноса на фејсбуку
- објава снимљеног материјала на друштвеним мрежама

Јун

Активност 1: Припрема и израда веб странице посвећене 10. годишњици рада ЦПН која ће представити сарадњу са НИО.

Центар за промоцију науке, у складу са својом надлежношћу из члана 276 Закона о науци и истраживању сваке године организује обједињено излагање публикација научноистраживачких установа, научних друштава и сродних организација на Међународном сајму књига у Београду. ЦПН представља издавачку делатност преко 100 научноистраживачких организација из Србије и објављује каталог публикација НИО публикованих током године којих је приближно 1000 на годишњем нивоу. Све публикације се додељују Универзитетским библиотекама у Србији по утврђеном редоследу који је израдило МПНТР. Ова активност у најбољем светлу представља продукцију научне заједнице у Србији и чини је видљивом најширој публици. Концепт странице би представио досадашње резултате, ретроспективу многобројних промоција, предавања и других активности које су се одвијале током година. У сарадњи са институцијама из овог домена, библиотекама и Кобсон платформом, овај портал би допринео квалитету комуникације научних знања, друштвене корисности и видљивости науке.

Активност 2: Припрема документа-презентације о пројектима Х2020 у Србији - ЕУ платформа Cordis, у сарадњи са МПНТР, поводом обележавања Дана науке у РС, 10. јула. Веб презентација и брошура.

Јул

Активност 1: Публиковање веб странице посвећене 10. годишњици рада Центра на представљању издавачке делатности НИО и каталога издања.

Индикатори успешности:

- Број посета веб страници

Активност 2: Реализација документа-презентације о пројектима Х2020 у Србији - ЕУ платформа Cordis, у сарадњи са МПНТР, поводом обележавања Дана науке у РС, 10. јула. Веб презентација и брошура.

Активност 3: Други ЦПН newsletter: Дисеминација активности у које је ЦПН укључен као партнер, преглед активности свих сектора. Слање електронске поште НИО, у форми newsletter-а.

Септембар

Активност 1: Трећи Инфо дан новог програма ЕУ Хоризот Европа, у сарадњи са МПНТР, ПКС, НИО, Заводом за интелектуалну својину, ЕУТА, Универзитетима и другим институцијама.

У циљу да настави са добром праксом из претходних година, ЦПН планира да организује виртуалне сесије и предавања као подршку ширењу знања о новом програму Европске комисије за истраживања и иновације Хоризонт Европа. Имајући у виду да континуирно расте ниво конкуритивности на међународном нивоу тако што бројне европске државе својим истраживачима пружају подршку да се кроз различите програме представе или искажу и надмећу на глобалном нивоу, неопходно је пружити исту такву подршку и домаћим истраживачима. Сви материјали и презентације са догађаја су јавни и објављени на ЦПН веб страници и омогућено је преузимање снимљених програма са ЦПН друштвених мрежа.

Индикатори успешности:

- минимално 100 учесника на предавању (Инфо дан на мрежи)
- минимално 200 пратилаца живог преноса на фејсбуку
- објава снимљеног материјала на друштвеним мрежама

Активност 2: Рад на припреми за предстојећи сајам књига.

Октобар

Активност 1: Трећи ЦПН newsletter: Дисеминација активности у које је ЦПН укључен као партнер, преглед активности свих сектора. Слање електронске поште НИО, у форми newsletter-а.

Активност 2: Рад на припреми за предстојећи сајам књига.

Новембар

Активност 1: Четврти Инфо дан новог програма ЕУ Хоризот Европа, у сарадњи са МПНТР, ПКС, НИО, Заводом за интелектуалну својину, ЕУТА, Универзитетима и другим институцијама.

У циљу да настави са добром праксом из претходних година, ЦПН планира да организује виртуалне сесије и предавања као подршку ширењу знања о новом програму Европске комисије за истраживања и иновације Хоризонт Европа. Имајући у виду да континуирно расте ниво конкуритивности на међународном нивоу тако што бројне европске државе својим истраживачима пружају подршку да се кроз различите програме представе или искажу и надмећу на глобалном нивоу, неопходно је пружити исту такву подршку и домаћим истраживачима. Сви материјали и презентације са догађаја су јавни и објављени на ЦПН веб страници и омогућено је преузимање снимљених програма са ЦПН друштвених мрежа.

Индикатори успешности:

- минимално 100 учесника на предавању (Инфо дан на мрежи)
- минимално 200 пратилаца живог преноса на фејсбуку
- објава снимљеног материјала на друштвеним мрежама

Децембар

Активност 1: Четврти CPN newsletter: Дисеминација активности Центра свих сектора, у сарадњи са свим секторима. Слање електронске поште НИО, у форми newsletter-а.

5. Сектор за правне, финансијске и опште послове

У Сектору за правне, финансијске и опште послове обављају се стручни и административно-технички послови који се односе на правна, радноправна, административна, финансијска, рачуноводствена, информатичка и логистичка питања, а нарочито на:

- права и обавезе запослених и радно ангажованих у Центру,
- вођење евиденције о запосленима,
- развој кадрова и предлагање мера за унапређење развоја кадрова,
- безбедност и здравље на раду,
- учествовање у припреми програма рада и извештаја о раду Центра,
- учествовање у припреми општих аката, уговора, одлука и других аката из делокруга Центра,
- припремање стручних мишљења, извештаја и информација из делокруга Сектора,
- праћење и примена прописа законодавства Републике Србије од значаја за рад Центра,
- обезбеђење јавности рада Центра и приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности,
- стручно-техничке и административне послове за потребе Управног одбора Центра,
- сарадњу са државним правобранилаштвом у пословима заступања Центра у поступку пред судовима и другим органима,
- припрему нацрта финансијског плана и извештаја Центра,
- обезбеђење, планирање и наменско трошење средстава за рад Центра,
- поступке припреме Плана набавки и његову реализацију у складу са прописима о јавним набавкама,
- припрему нацрта аката којима се уређује начин извршења књиговодствених и рачуноводствених послова Центра,
- књиговодствене послове,
- израђивање захтева за креирање преузетих обавеза и захтева за плаћање, контролу расхода, обрађивање плаћања и евидентирања трошкова, вођење помоћних пословних књига и евиденција,
- контролисање финансијских и рачуноводствених података,
- вођење пословних књига основних средстава и ситног инвентара, помоћних књига робног и материјалног књиговодства,
- финансијско извештавање о оствареним приходима и извршеним расходима,
- руковање опремом и њено одржавање,
- пословање електронске продавнице и продају артикала Центра осим дистрибуције штампаних издања Центра,
- осигурање имовине и лица,
- спровођење годишњег и периодичног пописа основних средстава, ситног инвентара и потраживања,
- пројектовање, одржавање и развој информационог система и инфраструктуре Центра,
- повезивање Центра на интернет,
- отварање и администрацију домена за потребе Центра,
- развој и одржавање система е-поште Центра,
- системску и техничко-информатичку подршку у раду Центра,
- хостовање интернет презентација Центра,
- обраду података на рачунару, обуку корисника информационог система и друге послове у вези са обезбеђењем функционисања и развоја информационог система Центра,

- пријем, евидентирање и отпремање поште преко поштанске службе и интерном доставом,
- старање о примени прописа о категоријама регистраторског материјала и роковима чувања,
- редовно сервисирање, одржавање, гаражирање и паркирање возила,
- превоз службеним возилима за потребе Центра у складу са интерним актом којим су уређени услови и начин коришћења службених возила,
- вођење евиденције возила, израду месечних и годишњих извештаја,
- противпожарну заштиту, заштиту животне средине, као и за спровођење мера других облика заштите на раду,
- техничко-оперативне послове у вези са чувањем, одржавањем и коришћењем објекта и магацина Центра, одржавање чистоће и хигијене у објекту и радним просторијама Центра.

Оквирни план рада Сектора за 2021. годину:

	Припрема седница УО
јануар	Прва седница УО
фебруар	Друга седница УО
март	Трећа седница УО
април	Четврта седница УО
мај	Пета седница УО
јун	Шеста седница УО
јул	Седма седница УО
август	Осма седница УО
септембар	Девета седница УО
октобар	Десета седница УО
новембар	Једанаеста седница УО
децембар	Дванаеста седница УО

	Извештаји о раду
15. јануар	Рок за достављање наративног и финансијског полугодишњег извештаја за период 01.07. – 31.12.2020. године министарству
15. јануар	Рок за израду нацрта Програма рада Центра за 2021. годину
19. јануар	Рок за израду предлога Програма рада Центра за 2021. годину
19. јануар	Рок за израду нацрта Финансијског плана за 2021. годину
22. јануар	Рок за израду нацрта Плана набавки за 2021. годину
26. јануар	Рок за израду предлога Финансијског плана и Плана набавки за 2021. годину
26. јануар	Рок за достављање извештаја о попису са предлогом одлуке о усвајању пописа на дан 31.12.2020. године
31. јануар	Усвајање Програма рада Центра, Финансијског плана, Плана набавки за 2021. годину и Пописа на дан 31.12.2020. године
сваки 7. у месецу	Рок за достављање извештаја о исплаћеним зарадама и накнадама (Министарство финансија – Пореска управа)
сваки 10. у месецу	Рок за достављање финансијских података и података о запосленима (Министарство финансија – Управа за трезор)
28. фебруар	Рок за достављање извештаја АПР-у за статистичке потребе (биланс стања, биланс успеха и статистички анекс)

13. јул	Рок за израду наративног и финансијског полугодишњег извештаја за период 01.01. – 30.06.2021. године
15. јул	Рок за достављање наративног и финансијског полугодишњег извештаја за период 01.01. – 30.06.2021. године министарству

	Исплате
Сваки 27. у месецу	Исплата трошкова превоза за наредни месец запосленима
Сваки последњи дан у месецу	Припрема табела присутности, одлука и друге документације ради припреме налога за исплату зарада запослених и накнада ангажованих лица за текући месец
Сваки 5. у месецу	Исплата зарада запослених и накнада ангажованих лица за претходни месец
Сваки 5. у месецу	Исплата накнада за рад и трошкова председника и чланова Управног одбора за текући месец
Сваки 8. у месецу	Исплата накнада за рад на међународним пројектима за претходни месец
Сваки 28. у месецу	Исплата службених путовање за текући месец

	Јавне набавке
10. јануар	Израда и достављање извештаја о спроведеним поступцима за IV квартал 2020. године
31. јануар	Усвајање Финансијског плана и Плана набавки за 2021. годину
10. април	Израда и достављање извештаја о спроведеним поступцима за I квартал 2021. године
10. јул	Израда и достављање извештаја о спроведеним поступцима за II квартал 2021. године
10. октобар	Израда и достављање извештаја о спроведеним поступцима за III квартал 2021. године

	Нормативни акти и планови
31. март	План годишњих одмора за 2021. годину
31. март	Ревизија важећих општих аката и оцена усклађености са важећим прописима
30. јун	Евентуална припрема предлога правилника / одлука о изменама и допунама важећих правилника / одлука

	Технички послови
јануар	Радови на климатизацији и вентилацији простора Научног клуба
фебруар	Евалуација изведених и процена потребних допунских радова
јануар-децембар	Редовни сервиси возила

	Послови продавнице
јануар – децембар	Послови продаје и дистрибуције артикала и издања Центра